Redoan. *de ſimon. in 2. part. cap. 21. num.* 36. & Mandoſ. *in regul.* 33. *quæſt.* 14. *num.* 11. in hæc verba (Licèt Ordinarius penſiones perpetuas, & ad ſucceſſores tranſmiſſibiles, & alias ut Papa conſtituere non poſſit, nec fructus beneficiorum dividere, *cap. Prohibemus, de cenſib. cap. Paſtoralis de his quæ fiunt à Prælat. cap. Extirpandæ, in fin. de præbend.* Paul. Roman. *in tractat. de penſion. quæſt.* 1. *num.* 10. *& ſeq.* tamen pro bono pacis ex cauſa concordiæ & ad lites tollendas, penſiones prout Summus Pontifex perpetuò duraturas, & quæ ad ſucceſſores tranſeant, imponit) allegat præter alios Innocentium *hìc in fin.* qui tamen hoc non dicit.

40 Sed his non obſtantibus dicendum videtur Epiſcopum ordinaria autoritate nec pro bono pacis, ſeu ex cauſa concordiæ ad extinguendas lites poſſe imponere penſiones perpetuas, ſeu tranſmiſſibiles ad ſucceſſores in beneficio. Quod probatur primò irrefragabiliter per illum text. Nam hìc per viam amicabilis compoſitionis, & pro bono pacis autoritate ſuperioris fuit ordinatum, ut unus ex litigatoribus haberet dignitatem Prioratûs, & collitiganti ſolveret annuam penſionem ex fructibus ipſius Prioratûs, & Papa tolerat hanc ordinationem non ſimpliciter, ſed hoc adhibito moderamine, ut penſio ſit perſonalis ad vitam onerati, non autem realis, ſeu tranſmiſſibilis ad ſucceſſorem in dignitate, & ſic apertè improbat, ut pro bono pacis reſervetur uni ex litigatoribus annua penſio, quæ duret ad vitam Penſionarii, ita ut tranſeat ad ſucceſſorem in beneficio.

Nec obſtat ſi dicas impoſitionem penſionis hìc fuiſſe improbatam reſpectu ſucceſſoris in Prioratu, quia fuit facta à judicibus delegatis, quorum juriſdictio non extendebatur in tantum, ut poſſent gravare ſucceſſorem in beneficio, *cap. De cætero, de tranſact.* ergò ſecùs, ſi facta fuiſſet Ordinarii autoritate, quia cenſeretur realis, & tranſmiſſibilis ad ſucceſſores, ut *cap. Veniens, eod. tit.* & poſt Butr. declarat hìc Joan. de Imol. *num.* 15. *poſt medium verſ. Dominus Antonius dicebat.*

41 Nam huic objectioni reſpondeo. Primò iſtos Judices non impoſuiſſe penſionem tamquam judices, neque ex virtute delegationis, ſecundum quam non poterant contra jus pronuntiare, ſed tamquam arbitratores & amicabiles compoſitores quo reſpectu potuerunt excedere limites juris, ut ex Butr. Imol. & Abb. oſtenſum eſt ſuprà *in 2. not. num.* 6. Et tamen
42 Papa noluit approbare impoſitionem penſionis, niſi cum hoc moderamine, ut eſſet perſonalis, & non afficeret ſucceſſorem in beneficio, ergò longè minùs eam approbaſſet, ſi facta fuiſſet autoritate Ordinarii, qui pariter tenetur ſecundum jus pronuntiare, *cap. Judices, §. Bonus Judex,* 3. *quæſt.* 7. Et hinc eſt, ut in ſpiritualibus non valeat tranſactio, & tamen valeat amicabilis compoſitio, ut notat Butr. per illum textum *in d. cap. De cætero, in 2. notab. ſuprà de tranſact.* & in terminis reſervationis penſionis idem Butr. *in cap. Audivimus, n. 2. infrà de colluſ. detegen.* & dictum eſt ſupra *num.* 4.

Deinde reſpondeo Papam non improbare reſervationem
43 penſionis ex eo quòd proceſſerit autoritate delegata, ſed quia per reſervationem perpetuam, & realem ſcinditur beneficium, & in hoc fundat deciſionem ſuam, ut patet ibi : *ne fortè citra proventus aliqua videatur facta ſectio beneficii* Prioratûs. Et hanc rationem deciſionis ponderant hìc Innoc. *circa med. in verb. Sanctio*, Abb. Antiq. *n.* 4. Butr. *n.* 11. *&* 15. Card. *num.* 10. *in* 7. *oppoſit.* Imol. *num.* 11. *&* 17. *verſ. Secundo tangit*, & reliqui omnes. Hæc autem ratio æquè viget in Judice ordinario, ut Epiſcopo, vel Legato, atque in Judice delegato, ut mox patebit in 2. argum. & conſequenter hìc eſt textus apertus, quòd nec pro bono pacis, & concordiæ poteſt Epiſcopus, vel alius inferior à Papa imponere penſionem, quæ ſit tranſmiſſibilis ad ſucceſſorem.

Secundo idem probatur, quia ſectio beneficii de jure eſt
44 prohibita, ut *cap. Tuæ & cap. Majoribus, ſupra eod.* Sed per reſervationem penſionis perpetuæ fit ſectio beneficii, ut hìc eſt expreſſum *in verſ. Ne fortè circa proventus*, & fuliùs dictum eſt ſupra *n.* 43. Ergò reſervatio penſionis perpetuæ
45 prohibita eſt, & contra hujuſmodi prohibitionem cùm fuerit inducta ab Alexand. III. in Concil. Turonen. ut patet *in d. cap. Majoribus*, & refertur in *d. cap. Tua* Epiſcopus diſpenſare non poteſt etiam ex magna cauſa, ut latiſſimè probavi *in c. Nimis, à num.* 11. *uſque in fin. ſupra de fil. Presbiter.* Facit *c. Cùm cauſa, infra eod.*

Tertiò, Ad idem arguitur, quia Later. Concilii ſtatuta
46 prohibent novam penſionem imponi Eccleſiis, vel veterem augeri, ut *in c. Prohibemus, de cenſib. & in c. Paſtoralis, de his quæ fiunt à Prælat. ſine conſ. Cap.* & contra prohibitionem Conc. Generalis, Epiſcopi etiam ex magna cauſa non habent facultatem diſpenſandi, ut proximè dictum eſt.

Quartò idem ſuadetur, quia Eccleſiaſtica beneficia Cano-
47 nes præcipiunt ſine ulla diminutione conferri, *c. Si quis Præbendas, in fin.* 1. *q.* 3. *& infra*, ut Eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione conferantur in rubro, & nigro. Et contra hoc præceptum Canonum Epiſcopus etiam ex cauſa ſimiliter diſpenſare non poteſt, ut poſt Innoc. Archid. Feder. de Sen. plenè probavi *in c. Dilectus, ſupra de tempor. ordin.* & licet Abb. *in c. Conquerente, n.* 5. *de Cler. non reſid.* & Rota *in Meliten. Canoniſatus, 9. Martii* 1595. coram Cardinali Millino apud Marcheſ. *de Commiſſ. part.* 1. *pag.* 612. *n.* 4. dicant non obſtare reſervationi penſionis factæ ab Epiſcopo, quòd beneficia debeant conferri ſine diminutione, quia hoc eſt verum quando penſio non reſervatur ex juſta cauſa : tamen ut dixi, Epiſcopus etiam ex cauſa non diſpenſat contra Canones præſertim Conciliares.

Quintò, hoc videtur expreſſum *in c.* Extirpandæ, §. *Qui*
verò, in fin. infra eod. ubi ſic legitur : *Illud autem penitus* 48
interdicimus, ne quis in fraudem de proventibus Eccleſiæ, quæ curam habere debet proprii Sacerdotis penſionem alii quaſi pro beneficio conferre præſumat. Dicitur enim *quaſi pro beneficio*, id eſt, ut ſit perpetua ad inſtar beneficii, & quamvis Abb. *in d. c. Conquerente, n.* 5. *de Cler. non reſid.* dicat illum text. procedere quando Epiſcopus erigit in Parochiali Eccleſia beneficium, eique pro dote aſſignat penſionem ex redditibus Eccleſiæ, ad hoc ut illud beneficium in fraudem conferat, puta nepoti ſuo, quod eſt prohibitum, tamen hìc intellectus non conſonat litteræ *d.* §. *Qui verò*, quia penſio propriè non eſt beneficium, ut *c. Quamvis de præbend. lib.* 6. & text. non dicit beneficio, ſed quaſi pro beneficio ; & ſic loquitur de aſſignatione penſionis perpetuæ, & quaſi in titulum in fraudem ſucceſſoris, & non de erectione, vel collatione beneficii propriè ſumpti ; & ſic tollitur etiam inductio, quam ex eo textu facit Rebuff. *de pacific. poſſeſſ. n.* 120. *verſ. Et prohibetur*, ait enim ibi, (prohibentur Epiſcopi in fraudem penſionem imponere, ergò ceſſante fraude non.) Allegat Gigantem *de penſion. quæſt.* 6. ſed nos dicimus fraudem probari eo ipſo quòd penſio conſtituitur quaſi pro beneficio,
id eſt ut ſit perpetua, hoc enim ſemper fit in fraudem ſucceſ- 49
ſoris, qui ſine diminutione aliqua collato ſibi beneficio debet perfrui, ut dicitur *in d. c. Si quis præbendas, in fin.* 1. *q.* 3. & innuit Innoc. *hìc poſt med. in verb. Sectio verſ. Item cùm ageretur.*

Sextò, autoritate Epiſcopi non poteſt conſtitui Eccleſia 50
cenſualis, *c. Prohibemus, de cenſib.* & aliàs declaravit S. Congreg. Concilii Epiſcopum non poſſe novum beneficio onus
imponere. Sed per impoſitionem penſionis perpetuæ Eccleſia 51
conſtituitur cenſualis, ut notat gl. *ultim. in d. c. Extirpandæ, infr. eod.* Ergò penſionem perpetuam Epiſcopus imponere non poteſt.

Septimò, Aut Epiſcopus vult conſtituere penſionem per- 52
petuam ante vacationem beneficii, aut poſt proviſionem, aut in actu collationis. Non primum, quia aut Rector beneficii non conſentit reſervationi penſionis, & reſervatio non tenet, ut oſtenſum eſt ſupra *in* 3. *caſu non dubio, n.* 22. Aut conſentit ; & tunc quamvis pro bono pacis poſſit obligare ſeipſum ad ſolvendam penſionem collitiganti, ſecundum ea quæ dicta ſunt ſupra *n.* 21. tamen nequit obligare ſucceſſorem, de cujus utilitate non agitur, ut hìc per Innoc. *poſt. med. in verb. Sectio, verſ. Item cum ageretur de jure perſonali*, Butr. *n.* 15. Card. *num.* 10. *in* 7. *oppoſition. verſ.* Tertia *quia.*

Neque ſecundum, quia beneficio vacante nullus eſt ibi 53
Rector, qui poſſit conſentire ; & ideò non poteſt jus reale ibi conſtitui, nec obligari ſucceſſor, arg. eorum, quæ notantur *in c. Statuimus, de tranſaction. in c.* 2. *de prec ar. in l. Quamvis*, §. *fin. & in l. In perſonam, ff. de pact.* & hìc tradunt Innoc. *poſt med. in verb. Sectio, verſ. Et eſt alia ratio*, Hoſt. *n.* 7. *in eod. verb. & verſ.* Joan. Andr. *n.* 5. verſ. *Item tempore compromiſſi*, Butr. *d. n.* 15. Card. *d. n.* 10. *in* 7. *oppoſit. verſ. Alia, quia tempore*, Anchar. *in* 7. *notab.* Imol. *n.* 17. *verſ. Secunda ratio*, & dictum eſt ſupra *n.* 22. *& ſeqq.* & quod Epiſcopus vacante adhuc beneficio non poſſit penſionem imponere, non obſcurè admiſit Rota *in d. Meliten. penſionis* apud Marcheſ. *de Commiſſ. part.* 1. *pag.* 611. in illis verbis ; (Non obſtat quòd Epiſcopus non poſſit imponere penſionem quando beneficium vacat, ſed antea, vel poſtea : quia hoc non poteſt procedere in iſtis terminis, cùm penſio non reſervetur ante vacationem, nec poſt proviſionem.

Neque tertium, quia etſi Rota ibidem tenuerit penſionem
potuiſſe imponi ab Epiſcopo in ipſo actu collationis beneficii, 54
ex Dec. *in c. Ex parte, n* 16. *de off. delegat.* & hujuſmodi impoſitionem eſſe actum Epiſcopo licitum, ac proindè non Simoniacum, ex Mohed. *deciſ.* 224. & aliis allegatis, tamen
obſervandum eſt Epiſcopum numquam imponere penſionem 55
niſi de conſenſu beneficiati, ut patet ex dictis ſupra *in tertio caſu non dubio, n.* 22. Hujuſmodi autem conſenſus in ipſo actu collationis beneficii eſt Simoniacus, quia continet pactum, & conventionem reciprocam dandi penſionem pro beneficio, & hujuſmodi pactionem eſſe Simoniacam clarè deciditur in *hoc cap. ibi, non quidem pactione partium*, & ita Epiſcopum ſi beneficium conferat, reſervata ſibi, vel alteri penſione committere Simoniam, firmat Navarr. *conſ.* 4. *de Simon.* & latiùs probatum eſt ſuprà *in 2. caſu non dubio, nu.* 18. *& ſeqq.*

Octavò explorati juris eſt Epiſcopum etiam cum cauſa ho- 56

diè non poſſe res Eccleſiæ alienare ſine beneplacito Apoſtolico, ut in Extravag. *Ambitioſæ, de rebus Eccleſ. non alien.* Licèt per veteres Canones hoc poſſet ex cauſa, & cum ſolemnitate *c. Sine exceptione,* 12. *q.* 2. *c.* 1. *de reb. Eccleſ. non alien. lib.* 6. gl. *penult. in c.* 1. & ibi Abb. *n.* 17. *de in integr. reſtit* Oldrad. *conſ.* 226. *Quidam Epiſcopus, in pr.* Sed impoſitio penſionis perpetuæ eſt alienatio, & donatio rerum Eccleſiæ, Rebuff *de pacific. poſſ. n.* 123. *verſ. Sed hæc eſt alie-*
57 *natio, & in repetit. cap.* Extirpandæ, §. *Qui verò, in* 6. *notab. verſ Circa tertium quæ ſolemnitas, & verſ. Quantùm ad ſeptimam, de Præb.* Caccialup. *de penſ. q.* 5. Gigas *in eod. tract. q.* 10. *n.* 1. *&* 2. & ante eos Oldrad. *d. conſ.* 226. Ergò eſt prohibita Epiſcopo etiam cum cauſa, & ſolemnitate ſine beneplacito Apoſtolico.

58 Et confirmatur, quia in prædicta Extravag. *Ambitioſæ*, eſt prohibita etiam hipotheca, ſcilicet ſpecialis, ut *c. Nulli, infra de reb. Eccleſ. non alien.* Per impoſitionem autem penſionis realis indicitur ſpecialis hipotheca ſuper fructibus beneficii in favorem penſionarii, ut per Ludovic. Roman. *conſ.* 388. *In caſu propoſiti thematis. num.* 3. & Gigant. *de penſ. quæſt.* 51. *num.* 15. *& ſeqq.*

59 Nonò hoc eſt expreſſum in decreto Pauli IV. quo ſtatutum eſt ut penſio ſuper beneficio, de quo alicui per obitum providetur, imponi non poſſit ſine ipſius Papæ expreſſa licentia, ut refert Quint. Mandoſ. *de ſignat. tit. de penſion. verſ. Hodiè tamen ex decreto Pauli IV.* cujus etiam meminit Granut. ad Simonet. *de reſervat. q.* 62. *n.* 6. *&* 7. Quo fit ut
60 penſionis ab Ordinario impoſitæ non detur confirmatio Apoſtolica, ſed Papa ex integro concedit, & ita Alexander IV. in ſignatura ſervandum eſſe ſtatuit, ut idem Mandoſ. teſtatur *de ſignatur. in tit. de confirmat. verſ. Penſionis, ab Ordinario*, & rationem reddit, quia Ordinarius non poteſt beneficium dividere, ſeu partem fructuum uni aſſignare, prout Papa, & quamvis Garz. *de beneſ. part.* 1. *c.* 5. *n.* 300. dicat dict. de-
61 cretum Pauli IV. videri factum pro Dataria, ſcilicet ne miniſtri, ſeu officiales Papæ abſque ipſius expreſſa licentia penſionem imponant tamen hæc aſſertio divinat, cùm ex verbis decreti hoc nullatenus deprehendatur. Item cum miniſtris, & officialibus Papæ non eget decretis, ſed ſatis eſt ut oretenus mentem ſuam aperiat. Undè Granat. ad Simonet. *de reſervat. q.* 62. *n.* 6. *&* 7. rectiùs affirmat prædictum decretum fuiſſe fundatum in communi opinione, quod Ordinarius non poſſit penſionem imponere : de hoc tamen decreto Pauli IV. nobis non conſtat authenticè.

62 Decimò, Ad idem afferuntur duæ declarationes S. Congregationis Concilii. Altera ad Vicarium Agrigentinum in hæc verba, videlicet, (Si reſignatio Eccleſiæ Parochialis verè fuit Romæ expedita, antequam Ordinarius reſignantem titulo, & beneficio dictæ Parochialis privaret, eamdem reſignationem debere ſuum ſortiri effectum, nec Ordinarium poſſe eam infringere, nec alicui Eccleſiæ penſionem imponere) Pondera illa verba, *nec alicui Eccleſiæ*, quæ generalia ſunt, nec reſtringuntur ad Eccleſiam illam, qua Parochus concubinarius ab Ordinario privatus fuerat, ut malè putavit Garz. *de beneſ. part.* 1. *c.* 5. *n.* 304.

Altera declaratio eſt hujuſmodi. Cùm Epiſcopus univiſſet Eccleſiam Parochialem matrici ob ejus paupertatem, & penſionem Parocho reſervaſſet, Sac. Congreg. cenſuit potuiſſe Epiſcopum facere hujuſmodi unionem, ſed penſionem reſervatam petendam à Sanctiſſimo.

63 Undecimò hanc ſententiam firmavit diuturna obſervantia quæ eſt optima Legum Interpres, lege *ſi de interpretatione, ff. de leg. c. cùm dilectus de conſuet.* nam ut inquit Rebuff. *in praxi Beneſ. tit. de reſervat. tam general. quàm ſpecial.* hodiè Epiſcopi non conſtituunt penſiones. Item Ludovicus Lopez *in inſtit. conſcientiæ, tom.* 2. *c.* 305. poſt Sotum *de Juſtitia & Jure lib.* 9. *quæſt.* 7. *art.* 2. affirmat jam uſu Romano receptum eſſe, ut ſolus Papa penſionem imponere poſſit. Similiter Zech. *de beneſ. & penſ. c.* 11. *num.* 2. *in pr.* teſtatur jam uſu receptum eſſe, ut Epiſcopus nullo caſu propriâ autoritate poſſit penſionem imponere. Sed & Ledeſma *in 2. part. ſumm. tract.* 12. *concluſ.* 20. *&* 21. aſſerit jure poſitivo facultatem imponendi penſionem eſſe reſervatam Summo Pontifici, ut conſtat ex uſu, quin imò, ut inquit Cardin. Toletus *in ſumm. lib.* 5. *c.* 26. *in fin.* ob conſuetudinem & communem ſtilum Romanæ Curiæ, ſi quis ſine Summi Pontificis facultate penſionem haberet, ſimoniacus eſſet. Et hanc facultatem ex non uſu Epiſcopos amiſiſſe affirmat Camillus Cautius *in tractatu de penſ. Epiſc. ad fin.* eamque poteſtatem ex non uſu receſſiſſe ab Aula ante publicationem Bullæ Pii V. ſuper confidentia pariter atteſtatur Flamin. pariſ. *de confiden. quæſt.* 28. *num.* 120. allegat Rebuff. *ubi ſuprà* & modernos *in tract. de penſ.* 10. 15. *part.* 2. *tract.* & ſubdit verè ſe numquam vidiſſe hoc ſervari in praxi ; ideòque de hujuſmodi facultate nullam eſſe habendam conſiderationem.

Poſtremò in terminis Juris hanc opinionem tenet Butr. *in c. audivimus num.* 2. *infrà de colluſ. deteg.* ubi nota, inquit, quod in cauſis beneficialibus non eſt licita tranſactio, ut beneficium uni remaneat & alteri certa portio detur & infrà *num.* 5. tenet cum gloſſa 2 quod etiam ceſſante colluſione non valet conſtitutio penſionis, ut ſit perpetua & ex recent. per textum. Hìc idem firmat Garzias *de beneſ. part.* 5. *cap.* 5. *num.* 334.

Non obſtant modò argumenta contraria, nam ad primum : nempè *ad c. Paſtoralis de his quæ fiunt à Prælat.* reſpondetur Papam ibi non decidere affirmativè, ut Epiſcopus poſſit ſuper fructibus Parochialium Eccleſiarum piis locis penſionem conſtituere cum conſenſu Capituli, ſed negativè : videlicet ut id non poſſit præter Capituli voluntatem. Hinc autem non licet arguere è contrario, ergò cum voluntate Capituli poteſt, quia argumentum à contrario ſenſu non rectè ſumitur ubi illius argumenti contrarium reperitur in Jure expreſſum, ſicut reperitur hoc caſu in hac Decretali : ita declarat Joannes Andreas *in cap. Publicato num.* 18. *ſuprà de elect.*

Et eodem modo reſpondetur ad ſecundum, id eſt ad *c.* 64
de cætero de tranſact. & ad doctrinam Innoc. ibi poſitam, *num.* 5. & ita in puncto reſpondet Abbas *in cap. Audivimus in* 1. *notab. infrà de colluſ. deteg.* deindè reſpondetur illum textum intelligi in eo caſu in quo duæ Eccleſiæ litigant ſuper ſubjectione ; tunc enim Eccleſia ſubjecta poteſt eo ſtitui cenſualis autoritate Epiſcopi, ut ibi notat gloſſa ultima in fine.

Ad tertium reſpondetur negando conſequentiam, quia 65
quandò ex una præbenda fiunt duæ, præbenda non remanet ſciſſa nec dividitur unitas quæ diviſionem non recipit, *c. loquitur Dominus* 24. *quæſt.* 1. nec præbenda ſic dividitur ut ſub nomine præbendæ cenſeatur uterque quaſi dimidius Canonicus ; ſed ſunt duæ præbendæ integræ pro duobus Canonicis & duo nova jura. Meritò id fieri poteſt ex rationabili cauſa, non obſtante Statuto Turonenſis Concilii, ut ibi deciditur & optimè declarat gloſſa ſingulares *in cap. Tuæ fraternitatis* in verbo *Sectionem ſupra eodem.* At ſecùs eſt in impoſitione penſionis perpetuæ, quia Beneficium remanet ſciſſum quamdiù durat penſio, ut hìc patet. Facit textus *in capite Cum cauſa infra eodem* ; ubi Papa dicit, non eſſe intentionis ſuæ ut pro reintegratione unius Præbendæ alia ſcindatur.

Alia jura in contrarium allegata, parùm aut nihil faciunt.

monſtrat. lege *intervenit* , *ff. de legat. præſtan.* lege *ſi*
cognatis cum ibi notatis, *ff. de reb. dub.* & tamen conſtat
plus juris eſſe legatario conditionali in legato poſt mortem
teſtatoris acquiſito, quàm habenti acceſſum ad Beneficium
ante mortem illud obtinentis. Et in regreſſu, quòd propter
inhabilitatem ſupervenientem regreſſatarius illo uti non
15 poſſit, habetur per Anton. Auguſtin. in ſuis notis *num.* 347.
& in fortioribus terminis de Epiſcopo electo & confirmato;
quid ſi ante conſecrationem efficiatur inhabilis, repellitur.
Tradunt Card. Butr. Imola & alii *in c. Ex parte de Cler,*
16 *ægrot.* & tamen poſt electionem & confirmationem jus in re
acquiritur, *c. Tranſmiſſum de elect.* & difficiliùs amittitur
17 jus in re quàm jus ad rem. Prob. *in c. Si pauper num.* 4.
de præb. lib. 6. Pariſ. *conſ.* 5. *num.* 96. *lib.* 4. ubi propriè
loquitur in terminis regreſſûs.

Quartò, quia Decretum Concilii inhabilitat filios Cleri-
18 corum ad obtinenda Beneficia; & ſic inhabilitat finem &
conſummationem actûs, ut patet ex illo verbo *obtinere*;
ſed conſummatio dicti acceſſûs completa fuit poſt Concilium.
Ergò à Concilio comprehenditur à quo filius Clerici tempore
conſummationis acceſſus inhabilitatus reperitur, ita in ter-
minis alterius Concilii concludit. Caſſad. *in d. deciſ. num.*
16. *& ſeq. & in notab. quæſt.* Dec. *conſ.* 24. *num.* 6. verſ.
Prædicta fundamenta, quia tunc habilitas conſideratur tem-
pore utriuſque, ut per Caſſador *ibi*, Sarnen. *in reg. de*
infirm. quæſt. 31. *ad fin. & in c. Statutum num.* 116. *de*
reſcript. lib. 6. imò quandò actus reſpicit eſſentiam à fine,
habilitas vel inhabilitas conſideratur in fine, non in prin-
cipio. Calder. & Anton. *in cap. Dudùm, ille* 1. *de elect.*
vel quandò finis dat eſſe perfectum, res & præcedentia
ordinantur ad finem, ut per Caſſad. *in d. deciſ.* 3. *num.*
13. vel quandò initium habet relationem ad finem. Sarnen.
de infirm. quæſt. 32. *num.* 5. quæ omnia in acceſſu con-
currunt, quia eſt actus inchoatus non perfectus & recipit
ſubſtantiam & eſſentiam à fine & ordinatur ad finem, vide-
licet ad tempus vacationis Beneficii; & regulare eſt in
materia beneficiali, ut ubi agitur de habilitate perſonæ, tempus
19 vacationis attendatur, Abbas *hîc* & dictum eſt ſuprà *num.* 2.
& ſeqq. & facit quod voluit Angelus in lege *Vicarius*, *ff.*
de fideicomm. & in lege 1. *cod. de his qui accuſ. non poſſ.*
videlicet ſtante ſtatuto, ne querelæ bannitorum audiantur:
accuſatorem qui pendente accuſatione bannitur, ampliùs au-
diri non debere; quia inhabilitas ante rem perfectam ſuper-
veniens repellit.

Nec obſtat quòd natura legis ſit futuris dare formam ne-
20 gotiis, *c.* 2. *& c. fin. de Conſtit.* leg. *Leges Sacratiſſimæ*,
cod. de Leg. quia ubicumque Conſtitutio prohibet uſum &
exercitium alicujus rei vel actûs; comprehendit etiam uſum
& exercitium rei præteritæ, ut gloſſa juncto textu in Clem.
2. in verbo *Utetur de vita & honeſtate Cler.* quam ſequuntur
Card. Abb. Imol. *lib.* & Felin. & Dec. *in c. fin. de Conſtitut.*
quoniam ut ibi gloſſa ſubtiliter ſubjicit, per hoc non extendi-
mus Conſtitutionem ad præterita; ſed damnatur uſus rei
futurus. Sicut igitur dicta Clem. 2. comprehendit uſum
futurum rei præteritæ, ita & Concil. Trident. comprehendit
futuram ſucceſſionem ratione rei præteritæ; & ſic futuram
ſucceſſionem vigore dicti acceſſûs, & ita in ſimilibus & ferè
21 iiſdem terminis cenſuit Sacra Congregatio, videlicet in
gratia coadjutoris cum ſimili futura ſucceſſione ante Con-
cilium obtenta, cui futuræ ſucceſſioni poſt Concilium locus
factus fuerat in una Canarien. Canonicatus. Et iterùm in
facultate optandi vigore Statuti Eccleſiæ ante Concil. com-
petenti; cenſuit enim filium Clerici dictâ facultate uti non
poſſe ad obtinendum Beneficium in Eccleſia in qua pater.
Et idem reſolvit in una Salamantina Cantoriæ. Quæ con-
cluſio pluribus aliis ſimilibus comprobari poteſt ex primo per
textum *in c. avaritiæ de elect. lib.* 6. ubi electus ante-
quam confirmetur, non poteſt adminiſtrare, etiamſi ante
dictam Conſtitutionem electus fuiſſet, ut ibi declarat Do-
minic. *col.* 2. verſ. *Quod de illis*: eâ ratione, quia Conſti-
tutio loquitur de adminiſtratione & hæc ſequitur poſt Conſti-
tutionem & ſic reſpicit futura. Ita in caſu noſtro Concil.
prohibet filios obtinere Beneficia in Eccleſia in qua pater;
& hoc ipſum obtinere venit poſt Conc. quia vacatio poſt
ſupervenit & ideò comprehenditur ſub prohibitione Con-
cilii. Contraria autem procederent ſi Concil. prohiberet re-
ſervari acceſſus; tunc enim dici poſſet non comprehendere
acceſſus jam reſervatos.

Secundò per gloſſam ultimam *in c.* 1. *de injuriis lib.* 6.
quæ voluit textum illum qui excommunicat concedentes
vel extendentes repreſſalia ad Clericos: comprehendere
etiam eos qui anteà conceſſas extendunt; & ita compre-
hendit actum futurum rei præteritæ.

Tertiò per Joannem Andream *in c. fin. num.* 1. verſ.
Dico tamen quòd hæc Conſtit. de elect. lib. 6. qui voluit
illud caput ſtatuens formam confirmandi electiones, com-
prehendere confirmationes electionum præteritarum, quia
etſi electiones ſint præteritæ, non tamen uſus earum &
confirmatio.

Quartò per doctrinam Guillelmi de Suſa & Jacobi de
Aren. quos Cinus in lege 2. *de Leg.* refert de Satuto
veteri quod continebat ut banniti eximerentur à banno ſo-
lutis 50. libris: poſteà ſupervenit novum Statutum, ut
ſolvi debeant libræ centum: bannitus ante novum Statu-
tum volebat eximi à banno & ſolvere 50. libras: fuit de-
terminatum ut deberet ſolvere centum, quia Statutum non
dat formam futuris bannis; ſed futuris exemptionibus ban-
nitorum; & ſic lex nova ſervari debet.

Quintò per Bartolum in lege *omnes populi num.* 47. *de*
Juſtitia & Jure, de ſtatuto novo, de lucranda parte dotis
uxoris præmortuæ, quod comprehendit etiam dotem uxoris 22
ante ſtatutum acceptæ, ſi uxor poſt ſtatutum moriatur; &
idem tenent Raimundus de Forli, ibid. *num.* 63. & Baptiſta
de Sancto Sever. *num.* 83. Anchar. *conſ.* 125. *Viſis col. fin.*
& Bald. *in d. c. omnes populi num.* 14. concludit ſtatutum
vetans mulieribus, ne deferant veſtes ſericas, includere uſum
veſtium jam factarum & Crot. in eadem lege *omnes populi*
n. 8. voluit ut ſtatutum dans primum præſentanti, bannitum 23
habeat locum etiam in eo qui ante ſtatutum captus fuiſſet,
ſi poſt ſtatutum præſentetur cum multis aliis ſimilibus: quæ
brevitatis causâ omittimus.

Prætereà non poteſt negari quin Joannes tractaverit de
obtinendo Beneficio Eccleſiaſtico poſt Concilium; & ſic eo 24
tempore quo fuit inhabilitatus, quia certum eſt eum ante
Concilium non potuiſſe prætendere jus in re; ſed tantum
jus ad rem, ſeu potiùs quamdam ſpem, ut per Pariſ. *conſ.*
5. *num.* 96. *lib.* 4. cùm vacatio Beneficii non fuerit niſi
poſt Concilium, quo tempore Joannes vigore d. acceſſûs
jus in re ſe acquiſiviſſe prætendebat. Quam quidem ac-
quiſitionem ipſum Concilium prohibuit, dum diſpoſuit ut
illegitimi non poſſint obtinere Beneficia in Eccleſia in qua
pater.

Inſuper dum Concilium prohibet obtentionem, intelligitur 25
nedùm de obtentione de jure, id eſt acquiſitione juris in
Beneficio; ſed etiam de facto, id eſt adeptione poſſeſſionis;
quia verbum *obtinere* quo Concilium utitur, verificatur de
jure & de facto. Rota *deciſ.* 12. *de præbend. in antiq.* Imò
ſecundum dicti verbi propriam ſignificationem, obtentio
facti & non juris deſignatur, ut per gloſſam & Doctores in
lege *Stipulatio iſta*, §. *Hoc quoque*, *ff. de verb. oblig.* &
ideò cùm Joannes poſt Concilium voluerit acquirere poſ-
ſeſſionem Decanatûs in Eccleſia Conchen. in qua ejus pater
fuit Canonicus & etiam Decanus; & ſic Decanatum de facto
obtinuerit: dictum Decretum Concilii ei obſtitiſſe dicen-
dum eſt; & eò magis, quia ratio dicti Decreti, videlicet
repellendi memoriam incontinentiæ paternæ ab Eccleſiis,
magnopere viget in caſu de quo agitur; cùm Decanatus
ſit prima Dignitas & habeat etiam juriſdictionem, ita ut
Joannes in Eccleſia Conchen. in oculis omnium extitiſſe
valdè conſpicuus.

Neque enim obſtat quòd in ipſis litteris acceſsûs narretur
cum Joanne diſpenſatum fuiſſe, quia ex eadem narrativa 26
apparet diſpenſationem non eſſe ſufficientem; verba enim
ſunt hujuſmodi (etiam in Eccleſiis, ſeu locis in quibus
genitor ſuus fuit, erat vel eſſet Beneficiatus &c.) Diſ-
penſatio autem eſt ſtrictè intelligenda, *c.* 1. *de fil. Pres-*
biter. lib 6. Rota *deciſ.* 5. *eodem tit: in antiquis.* Odioſius
autem eſt illegitimum obtinere ipſum Beneficium quod fuit
obtentum à patre, quàm obtinere aliud Beneficium in ea-
dem Eccleſia in qua pater fuit beneficiatus, ergò diſpen-
ſatio non extenditur ad illud ex notatis per Abbatem &
alios *in c. fin. eod. tit.* ubi diſtinguunt de diſpenſatione
facta ad obtinendum Beneficium diverſum à paterno in ea-
dem Eccleſia & ad obtinendum ipſum Beneficium paternum.
Sed ceſſat omnis difficultas, quia Concilium tollit omnes
diſpenſationes, dum ait Et *ſuper his quæcumque diſpenſatio*
ſubreptitia cenſeatur, præſertim ponderando quòd Concilium
utitur verbo pluralis numeri *ibi & ſuper his*; & ſic refertur
ad omnia quæ in dicto capite 15. diſpoſita fuerunt, ut
Alexander *conſilio* 226. *num.* 8. *lib.* 6. cum aliis per eum
allegatis.

DE PRÆBENDIS
ET DIGNITATIBUS.

Idem Innocentius III. in Concilio Generali.

CAPUT XXVIII.

DE multa providentia fuit in Lateranenn. Concilio prohibitum, ut nullus diverſas, dignitates Eccleſiaſticas, & plures Eccleſias Parochiales recipere contra Sacrorum Canonum inſtituta, alioquin recipiens ſic acceptum amitteret, & largiendi poteſtate conferens privaretur. Quia verò propter præſumptiones & quorumdam cupiditates, nullus hactenus aut rarus de prædicto ſtatuto fructus provenit, nos evidentiùs & expreſſiùs occurrere cupientes, præſenti Decreto ſtatuimus, ut quicumque receperit aliquod Beneficium curam habens animarum annexam, ſi priùs tale Beneficium habebat, eo ſit ipſo jure privatus; & ſi fortè illud retinere contenderit, etiam alio ſpolietur. Is quoque ad quem prioris ſpectat donatio, illud poſt receptionem alterius liberè conferat, cui meritò viderit conferendum; & ſi ultrà ſex menſes conferre diſtulerit, non ſolum ad alios ſecundùm Lateranenn. Concilii ſtatutum ejus collatio devolvatur, verùm etiam tantum de ſuis cogatur proventibus, in utilitatem Eccleſiæ cujus eſt illud Beneficium, aſſignare, quantum à tempore vacationis ipſius conſtiterit eſſe perceptum. Hoc idem in perſonatibus eſſe decernimus obſervandum; addentes ut in eadem Eccleſia, nullus plures dignitates aut perſonatus habere præſumat, etiamſi curam habeant animarum. Circa ſublimes tamen & litteratas perſonas, quæ majoribus ſunt Beneficiis honorandæ, cùm ratio poſtulaverit per Sedem Apoſtolicam poterit diſpenſari.

SUMMARIUM

1 *Dignitatem vel perſonatum aut beneficium curatum obtinens, ſi ſecundum tale recipiat: vacat primum; quòd ſi retinere contenderit, etiam ſecundo privabitur.*
2 *Beneficium primum vacat per receptionem ſecundi, dummodò utrumque ſit curatum, aliàs ſecùs.*
3 *Et quid poſt Concilium Tridentinum.*
4 *Beneficium ſufficiens habenti poteſt conferri aliud; ſed habitâ poſſeſſione ſecundi, vacat primum ſufficiens.*
5 *Beneficia plura ratione reſidentiæ aut aliàs incompatibilia præſumens poſt Concilium Tridentinum retinere incidit in pœnam*, cap. 4. ſeſſ. 7.
6 *Beneficia plura incompatibilia, quandò quis retinere dicatur ad hoc ut omnibus ipſo jure privatus exiſtat.*
7 *Beneficium primum quo ipſo jure privatus eſt, per aſſecutionem ſecundi ſtatim non dimittens, in manibus Ordinarii privatus eſt etiam ſecundo; & inhabilis ad Ordines & Beneficia.*
8 *Beneficium curatum obtinens & aliud ſimile recipiens olim non erat privatus ſecundo, ſed erat privandus per ſententiam. Hodiè ſecùs.*
9 *Beneficium curatum non vacat per aſſecutionem alterius ſimilis, niſi poſt adeptam poſſeſſionem ſecundi.*
10 *Et poſſeſſio debet eſſe pacifica.*
Et ideò non vacat per promotionem ad Epiſcopatum titularem, num. 11. verſ. *& ex hoc.*
11 *Et an requiratur adminiſtratio majoris partis bonorum.*
12 *Beneficium curatum vacat adeptâ poſſeſſione ſecundi ſimilis, etiamſi proviſus adhuc ſit infra tempora promotionis ad Ordines, aut vi occupet ſecundum.*
Vel primum habeat de jure & non de facto, ibidem.
13 *Prioratus etiam manualis & non curatus vacat ipſo jure per receptionem ſecundi ſimilis.*
14 *Beneficia non vacant per promotionem ad Epiſcopatum & adeptam poſſeſſionem, niſi poſt ſex menſes præfixos ad conſecrationem ſuſcipiendam.*
Electus & confirmatus in Epiſcopum non eſt Epiſcopus, niſi poſt conſecrationem, ibidem.
15 *Beneficium in multis caſibus non vacat per aſſecutionem alterius incompatibilis, remiſſivè.*
Liberè *dictio quid importet.*
16 *Beneficium vacans per aſſecutionem alterius, poteſt & debet ab Epiſcopo ſtatim conferri, etiam irrequiſito poſſeſſore, ibidem.*
17 *Sed poſſeſſio tradi non poteſt, niſi poſſeſſore priùs vocato.*
18 *Collatio primi Beneficii vacantis per aſſecutionem ſecundi, ad proximum Superiorem devolvitur; ſi Epiſcopus infra ſex menſes non conferat.*
19 *Et tantumdem ex ſuis proventibus tenetur Epiſcopus illi Eccleſiæ aſſignare, quantum ex fructibus ipſius durante vacatione, conſtiterit eſſe perceptum.*
20 *Quod ſi proprios proventus non habeat aliter puniatur arbitrio Judicis.*
21 *Et ſex menſes computari debent à die, quo Epiſcopus ſcivit proviſum habuiſſe poſſeſſionem pacificam ſervandi beneficium.*
22 *Perſonatus plures non Curatos in diverſis Eccleſiis obtinens an incidat in pœnam hujus Conſtitutionis, & nu. ſeqq.*
23 *Diſpenſatus ad plures dignitates non cenſetur diſpenſatus ad plures dignitates in eadem Eccleſia, niſi hoc exprimatur.*
24 *Perſonatus plures non Curati in diverſis Eccleſiis haberi non poſſunt abſque diſpenſatione. Et an Epiſcopus poſſit ſuper hoc diſpenſare.*
25 *Et quid poſt Concilium Trid.*
26 *Perſonatus plures in eadem Eccleſia haberi non poſſunt, licet curam non habeant animarum.*
27 *Et an per receptionem ſecundi vacet primus.*
28 *Et quid poſt Concilium Tridentinum.*
29 *Dignitas aliud eſt, aliud Perſonatus.*
30 *Diſpenſare poteſt Papa cum ſublimibus, & litteratis perſonis ad plures dignitates, & beneficia etiam Curata, & n. ſeqq.*
31 *Et quæ ſit forma talis diſpenſationis.*
32 *Diſpenſare nequeunt Epiſcopi ad plura Curata ob prærogativam perſonæ.*

19 Aut numerus Canonicorum eſt juratus ſed non confirmatus & hoc etiam caſu Epiſcopus cum conſenſu itidem Capituli poſſet dictum numerum augere ſublato tamen priùs ſtatuto. Idem Abb. in prælleg. *c. Cùm acceſſiſſent* & poſt eum ibi Felin. *n.* 11. per ea quæ notantur in hoc *c. Dilecto.*

Nec refragetur quòd tales Canonici videantur venire con-
20 tra juramentum. Quoniam conceſſa eis poteſtate tollendi ſtatutum, quod eſt principale ut *in ſimil. ſup. alleg.* conceditur etiam poteſtas propria autoritate tollendi juramentum quod eſt acceſſorium. Præſertim quia ab altero alteri præſtitum & non Deo præſentialiter, *c.* 2. *de ſponſal.* Card. in Clem. 1. *verſ. Tertiò quæro de Regul.* per totam illam quæſtionem & Felin. *loc. cit.* Idem firmat Bart. *in lect. Omnes populi num* 32. *ff. de Juſt. & jur.* quamvis idem eſſet ſi Canonici hoc facerent antequam tollerent ſtatutum, cùm nemo præſumatur immemor propriæ ſalutis *in c. Saluberrimum*, 1. *qu.* 1. Quæ concluſio falleret, ſi Canonici juraſ-
21 ſent obſervare contenta in ſtatuto. Quo caſu eſſet neceſſaria Summi Pontificis licentia, Felin. *loc. cit. n.* 12. & citati ab eo.

22 Aut demùm numerus dictorum Canonicorum eſt juratus & confirmatus & hoc caſu non poſſet Epiſcopus illum augere cum ſolo conſenſu Capituli, ſi in confirmatione adeſſet clauſula Decreti irritantis, ut *in hoc c.* & notat Felinus *in d. cap. Cùm acceſſiſſent, num.* 13. *de Conſtit.* poſſet tamen auctis facultatibus Eccleſiæ, ut tenet Butr. *in c. Cùm M. num.* 2. *verſ. Si eſt confirmatus, de Conſtit.* Felin. *loc. cit.* & Jaſ. *in l. Quod Servus, ff. de condit. cau. dat non ſeq.*
23 *num.* 11. quia ſecundum eos hujuſmodi ſtatutum ſic confirmatum cum dicta clauſula habet in ſe conditionem reſolutivam tacitè ſubintellectam, niſi facultates excreverint ut eſt text. *in d. c. Cùm M.* ibi, *niſi tantùm excreverint Eccleſiæ facultates*, & ibi notat gloſſ. *in verb. Sufficere*, Card. *in pr.* & communiter Doctores, quibus proptereà auctis & ſic eveniente conditione, ſtatuentes poſſunt ſtatuto contravenire abſque ſuperioris licentia.

Quibus ſic ſe habentibus nulli dubium eſt quin Canonici cum Epiſcopi conſenſu & Epiſcopus cum conſenſu Capituli poſſit numerum Canonicorum augere, ſervata tamen ſupradicta diſtinctione. Quæ concluſio fortiùs procederet in augendo numerum Canonicorum in quo nullum adeſt ſtatutum nullum præſtitum juramentum, nullaque Summi Pontificis confirmatio, ut per Abb. *hic n.* 10. *& in d. c. Cùm acceſſiſſent, num.* 4. *de Conſtit.* Præſertim verò quia hujuſmodi 24
augmentum cedit in utilitatem Eccleſiæ, cujus intereſt plures habere conſiliarios & defenſores, ac miniſtros, *c. Extra* 64. *diſt. c. Obeuntibus*, 63. *diſt.* Innoc. *in c. fin. ſub n.* 1. *circa med. infr. de Cler. non reſid.*

Suffragatur prædictis deciſio aliàs edita à S. Congregatio 25
ne Concilii, videlicet poſſe ab Epiſcopo Canonicos ſupranumerarios creari, ea tamen conditione ut nullum jus ad præbendam vacaturam habeant, vel vendicent ſibi ex tali erectione. Neque verò concluſioni ſuperiùs firmatæ obſtant jura contraria, cùm loquantur in creatione dignitatis omninò novæ, ut inter alios declarat Abb. *in d. c. Cùm acceſſiſſent num.* 4. *per text. in c.* 1. 22. *diſt.* Nam dignitatem omninò 26
novam Epiſcopum erigere non poſſe etiam S. Congregatio declaravit. Sicuti nec obſtat textus *in c. olim de conſuet.* quia ibi non aderat conſenſus Capituli; & ideò non mirum ſi 27
habitus fuit recurſus ad Summum Pontificem, ut declarat idem Abb. *in cod. c. Cùm olim, num.* 2.

DE PRÆBENDIS

ET DIGNITATIBUS

Idem Innocentius III. Vercellenn. Epiſcopo

CAPUT XXVII.

ij DIlectus filius G. Clericus nobis expoſuit conquerendo, quòd cùm pro eo ad Novarienn. Capitulum mandatum Apoſtolicum miſiſſemus, ut eum in Canonicum reciperent, & in fratrem, præbendam (ſi qua tunc vacabat) conferentes eidem, & infra. Fraternitati tuæ mandamus, quatenus ſi tibi conſtiterit, quòd in Navarienn. Eccleſia præbenda vacaret tempore quo ejuſdem Eccleſiæ Canonici noſtras litteras receperunt: cùm eam alii in eluſionem mandati noſtri duxerint conferendam, eumdem Clericum, ſi non habet ſufficiens beneficium Eccleſiaſticum, in Canonicum recipi facias, & ſibi de redditibus Eccleſiæ ſingulis annis aſſignari proventus, donec ei ſit in beneficio præbendali proviſum.

SUMMARIUM.

1 *DAtæ tempus vel receptionis an attendatur in reſcriptis ad lites vel ad beneficia.*

2 *Quoad habilitatem vel inhabilitatem impetrantis in litteris ad beneficia inſpicitur tempus executionis & non datæ & num. ſeqq.*

Niſi à principio fuerit commiſſa ſubreptio n. 4. *&* 5.

3 *Habilitas perſonæ ſatis eſt ut adſit, quandò potentia excitatur ad actum.*

5 *Gratia ab initio ſubreptitia ob ætatis defectum per ſupervenientiam legitimæ ætatis non convaleſcit.*

6 *Acceſſus ante Concilium Tridentinum Clerico illegitimo reſervatus per deceſſum ultimi poſſeſſoris ad beneficium quod ante ejus pater obtinuerat, an potuerit ſortiri effectum defuncto ultimo poſſeſſore poſt Concilium, latè diſcutitur, ut n. ſeqq. uſque in fin.*

7 *Gratia conditionalis ſuperveniente impedimento ante implementum conditionis expirat.*

8 *Dies conditionis adimpletæ non retrotrahitur ad tempus diſpoſitionis, quandò ante impletam conditionem ſupervenit impedimentum.*

9 *Clauſula* ex nunc, prout ex tunc, *non operatur niſi eveniente conditione, nec conſideratur niſi à tempore conditionis purificatæ.*

10 *Conſtitutio nova comprehendit diſpoſitionem, quæ habet factum de præterito, quod expectat perfectionem de futuro, ſi antequam perficiatur nova conſtitutio ſuperveniat.*

11 *Factum legitimè non retractatur, licet deveniat ad eum caſum, à quo inchoare non poterit, ſi actus fuerit perfectus & conſummatus, aliàs ſecùs.*

12 *Acceſſus non tribuit jus in re, ſed ſpem quamdam beneficium obtinendi & num.* 24.

13 *Jus ad beneficium perditur, ſi inhabilitas jus habenti ſuperveniat antequam beneficium conſequatur.*

14 *Matrimonium per ſuperveniens impedimentum non diſſolvitur.*

Sponſalia ſecùs ibidem.

15 *Regreſſu uti non poteſt Regreſſatarius propter ſupervenientem inhabilitatem.*

16 *Epiſcopus electus & confirmatus repellitur ſi fiat inhabilis ante conſecrationem.*

17 *Jus in re difficiliùs amittitur, quàm ad rem.*

18 *Habilitas quandò conſideretur utriuſque extremi.*

19 *Tempus vacationis beneficii attenditur ubi agitur de habilitate vel inhabilitate perſonæ.*

20 *Conſtitutio prohibens uſum alicujus rei, vel actus comprehendit etiam uſum rei præteritæ.*

21 *Coadjutoria cum futura ſucceſſione ante Concilium Tridentinum obtenta, non poteſt poſt Concilium effectum ſortiri.*

22 *Statutum de lucranda parte dotis uxoris præmortuæ comprehendit dotem ante ſtatutum acceptam ſi uxor poſt ſtatutum moriatur.*

23 *Statutum prohibens ne mulieres deferant veſtes ſericeas, includit etiam uſum veſtium jam factarum.*

25 *Verbum* obtinendi, *quid propriè ſignificet.*

26 *Diſpenſatio ad beneficia in Eccleſia, in qua pater non extenditur ad beneficium patris.*

DIlectus il. ſecundo ſummatur & videtur ut per Joan.
1 Andr. in textu ibi: *Tempore quo ejuſdem Eccleſiæ Canonici noſtras litteras receperunt.* Ex his verbis gl. in verb. *Receperunt*, movet quæſtionem illam broccardicam, Numquid in reſcriptis conſideretur tempus datæ, an reſcriptionis? Allegat jura pro & contra, & tandem concludit diverſificando caſus contrarios, non tamen tradit aliquam bonam doctrinam, Joan. Andr. *num.* 17. recitat prolixam diſtinctionem Petr. de Sampſone. Sed Abbas *num.* 7. conjungendo eorum dicta dat generalem theoricam diſtinguendo inter reſcripta ad lites & ad beneficia & utrumque membrum pro-
2 ſequitur, plura capita ſubdiſtinguendo. Ex ejus dictis collige notabilem regulam cum limitatione. Regula eſt, quòd in litteris ad beneficia, quoad habilitatem vel inhabilitatem impetrantis, non inſpicitur tempus Datæ, ſed tempus executionis, hic eſt textus notabilis *in c. Ei cui, de præben. lib.* 6. ad idem *cap. Is, cui, & cap. Si poſtquam eodem tit.*
3 *& lib.* ſatis enim eſt ut ſit habilis perſona quando potentia excitatur ad actum, ut dicunt *in dicto capite. Is cui.* Joan. Monach. & Joan. Andr. *n.* 3. *in verb. Dimittat*, & ſequitur poſt alios Felin. *in cap. Eam te, num.* 18. *in prima Fallentia*, & ibi etiam Ripa *n.* 42. *de reſcriptis.* Limitatur prædicta regula quandò à principio committitur ſubreptio, quia
4 tunc inſpicitur tempus Datæ. Et iſte eſt caſus *cap. Si eo tempore, de reſcriptis lib.* 6, & ita ad concordiam reducuntur hæc duo cap. Quæ videntur invicem pugnantia. Nam *in cap. Si eo tempore*, decicitur ut ſi mandetur provideri alicui de beneficio Curato vacativo & impetrans non habeat ætatem legitimam tempore impetrationis, licet eam habeat tempore vacationis beneficii, reſcriptum ſit ſubreptitium. Sed *in c. Ei cui*, videtur dici oppoſitum: nam ibi cavetur ut ſi mandetur provideri alicui de præbenda vacatura & in illa Eccleſia ſint variæ præbendæ, quædam Diaconalis, quædam Sacerdotalis, quamvis tempore Datæ impetrans non habeat ætatem ad obtinendam præbendam Sacerdotalem, ſi tamen ſit in legitima ætate, tempore quo vacat, debetur ei Sacer-
5 dotalis, hæc enim diverſitas indè oritur, quia *in cap. Si eo tempore*, impetrans commiſit ſubreptionem eo ipſo, quod impetravit litteras ad beneficium Curatum, non facta mentione de defectu ætatis. Undè gratia quæ propter ſubreptionem fuit à principio nulla, non potuit poſteà convaleſcere per ſupervenientiam legitimæ ætatis; & ideò attenditur tempus Datæ, ad quod vide bonam gloſſam *in c. Dudum, il. primo, in verb. Electionis tempore, ſupra de election.* & Rota apud Verallum *deciſ.* 40. *num.* 2. *part.* 2. Achill. *deciſ.* 2. *num.* 2. *de reſcriptis*, Seraphin. *deciſ.* 936 *num.* 1. *& in recentior. deciſ.* 140. *num.* 1. *part.* 7. At verò *in c. Ei cui*, nulla fuit commiſſa ſubreptio, quia impetravit in genere non faciendo mentionem de præbenda Diaconali vel Sacerdotali; & ideò ſatis fuit, ut tempore vacationis reperiretur in ætate legitima, quod benè nota.

Hinc ſumpta ſuaſione infero ad quæſtionem quæ olim contingit in facto, videlicet.

Poſito Decreto Concilii Tridentini, *c.* 15. *ſeſſ.* 25. utrum
6 acceſſus ante Concilium Clerico illegitimo autoritate Apoſtolica reſervatus per deceſſum ultimi poſſeſſoris ad beneficium, quod antea ejus pater obtinuerat, effectum ſortiri poterit defuncto ultimo poſſeſſore poſt Concilii publicationem.

Gregorius Alvares Pater Joannis de Barreda, dum viveret in Eccleſia Conchenn. obtinuit nedum Canonicatum, ſed etiam ipſum Decanatum, qui eſt prima Dignitas poſt Pontificalem. Poſteà idem Joannes non obſtante Decreto Conc. Trid. *c.* 15. *ſeſſ.* 25. vigore acceſſus aliàs ſibi per deceſſum Conſtantini ſenioris autoritate Apoſtolica reſervati prætendebat obtinere eumdem Decanatum per obitum prædicti Conſtantini ſenioris poſt Concilium defuncti, ex parte verò Conſtantini junioris de eodem Decanatu legitimè proviſi prætendebatur adverſario obſtare Concilium, dum filios illegitimos Clericorum, qualis eſt ipſe Joannes in Eccleſiis, in quibus eorum patres aliquod beneficium Eccleſiaſticum habent vel habuerunt quodcumque etiam diſſimile beneficium obtinere prohibet, fuit quæſitum, quid juris?

Videtur reſpondendum prædicto Joanni obſtitiſſe Decre-
7 tum, *d. c.* 15. Licet acceſſus hujuſmodi fuerit ante Concilium reſervatus. Primò, quia prætenſa gratia dicta acceſſus fuit conditionalis, videlicet decedente Conſtantino ſeniore. Quæ verba reſpiciunt futurum eventum & diem incertam, & ſunt ablativi abſoluti; & ideò conditionem important, *l. A Teſtatore, ff. de condit. & demonſtrat. l. Evictio, ff. de evict ion.* Pariſ. *conſ.* 81. *n.* 7. *lib.* 1. Et in terminis idem Pariſ. *conſ.* 82. *num.* 4. *& ſeq. lib.* 4. & cùm ante eventum conditionis ſupervenerit impedimentum, prætenſa gratia non ſuffragatur ad text. *in l. Intercidit, ff. de condit. & demonſ. & in l. Quoties, §.* 1. *ff. de novat. cùm notat.* ibi per Bart. *in l.* 1. *§. Sin autem aliquod, cod. de caduc. tollen. & in l. Si ita legatum, §. Illi enim nolet, ff. de legat.* 1. Et tradunt Joan. Monach. Joan. Andr. & Anchar. *in c. Deteſtanda, de conceſſ. præben. lib.* 6. Dies enim conditionis, 8
adimpletæ tunc ſolùm retrotrahitur, quandò pendente conditione non ſupervenit aliquod, quod illius diſpoſitionis conditionalis effectum impediat ad textum, *in l. Bonorum, ff. Rem ratam haberi, in cap. Si pro te, de reſcript. lib.* 6. & in terminis ſimilis Concilii tradit Caſſad. *in deciſ.* 3. *in principio numer.* 16. *& ſequenti de præbendis* aliàs ſecùs, etiam ubi eſſet clauſula *ex nunc, prout ex tunc*, illa enim 9
non operatur niſi eveniente conditione & conſideratur à tempore conditionis, non autem à tempore Datæ, gloſſ. in Clementino primo *in verb. Ex nunc de conceſſ. præben.* & *ibi* Card. & Imol. Rota *deciſ.* 11. *eodem titulo in nov. in prima addit.* Caſſad. *dictâ deciſ. num.* 15. Tiraq. *de retract. num.* 80. ſed hoc tempore evenientis conditionis, videlicet obitus Conſtantini ſenioris emanaverat Decretum Concilii, quod ut dixi inhabilitat filios Clericorum, ut non poſſint obtinere Beneficia in Eccleſia: in qua parte &c. ergò dictus acceſſus effectum ſortiri non poteſt. Eadem quoque concluſio aliâ ſecundâ ratione comprobatur, videlicet, quia 10
Conſtitutio nova comprehendit diſpoſitionem, quæ habet factum de præterito, quod expectat perfectionem de futuro, ſi antequam perficiatur nova Conſtitutio ſupervenerit, ut eſt gloſſa communiter approbata in Clem. 2. in verbo *Impoſterùm, juncto textu de ætate & qualitate.* Felin. *in c. fin. num.* 11. *de Conſtitut.* poſt Abb. Imol. Anton. Card. Dominic. & alios quos allegat; & quamvis regulariter factum legitimè non pereat, licet ad eum caſum deveniat, undè incipere non poſſit, reg. *Factum lib.* 6. lege *in ambiguis, §.* 1. *ff. eodem tit.* tamen illud procedit, quandò actus fuit perfectus & confirmatus: ſecùs eſt ubi 11
non eſt conſummatus, quia tunc deſtruitur ſi deveniat ad eum caſum à quo inchoare non poteſt. *Si metalium, §. ſi ſervo alieno, ff. de his quæ pro non ſcript. hab.* lege *patre furioſo, ff. de his quæ ſint ſui vel alterius juris*, Oldrad. *conſ.* 58. *num.* 4. In caſu autem noſtro tempore ſupervenientis Concilii prætenſus acceſſus nondùm fuerat effectum ſortitus, neque conditio aliquo modo purificata, meritò &c.

Tertiò, quia per acceſſum hujuſmodi nonniſi jus ad rem 12
ſeu potiùs quædam ſpes obtinendi Beneficium dicto Joanni ante conditionis purificationem acquiſita fuit; non autem 13
jus in re, ſed omne jus ad rem ad aliquod Beneficium competens perditur, ſi inhabilitas illud habenti ſuperveniat antequam jus in re perfectum conſequatur, Rebuff. *in concordat. de mand. app.* in verſ. *Proſequentes & in tract. nominat. quæſt. final.* Anchar. *conſ.* 58. *circumſcriptis*; & facit quod in ſimili videmus in Matrimonio carnali; 14
illud enim ſi perfectum ſit, propter impedimentum ſuperveniens non diſſolvitur, *cap. Quoniam de Conjug. lepro ſ.* dicta lege *patre furioſo, ff. de his qui ſunt ſui vel alieni juris*; ſponſalia verò de futuro quibus jus ad rem aſſimilatur, per ſupervenientiam inhabilitatis diſſolvuntur, *cap. Quemadmodùm de jurejur.* facit etiam quòd hæres qui tempore teſtamenti & mortis teſtatoris reperitur habilis ad hæreditatem adeundam; & ſic jus ad rem habet & multò propinquius ad jus in re, quàm qui habet acceſſum ad Beneficium nondum mortui, ſi tamen ante aditam hæreditatem fiat inhabilis, illud jus ad rem ante ſibi quæſitum perdit, lege *ſi alienum, §. in extraneis, ff. de hæredib. inſtituend.* & idem videmus in legatario conditionali; nam is perdit ſpem, ſi pendente conditione deportetur; & durante deportatone, dies legati ceſſerit vel conditio purificata fuerit, dicta lege *interdixit, ff. de condit. & de-*

DE PRÆBENDIS
ET DIGNITATIBUS.

Idem Innocentius III. Trecenn. Epiſcopo

CAPUT XXV.

Dilecto filio P. ſanctæ pudentianæ Presbitero Cardinali, Cellerario Trecenn. & R. Procuratori tuo, auditore conceſſo, idem Cellerarius propoſuit coram eo, quòd cùm in manibus Rhemenn. Archiepiſcopi tunc Apoſtolicæ ſedis legati, intendentis providere G. nepoti ſuo in Trecenn. Eccleſia, præbendam, quam ibi obtinebat, liberaliter reſignavit: dictus legatus præfatum G. & eumdem Cellerarium in Canonicos Trecenn. inſtituit, & ambobus Capitulum Trecenn. ſtallum in choro, & locum in Capitulo, & idem Archiepiſcopus ſupradictæ præbendæ fructus dividendos communiter aſſignarunt, donec idem G. integrum eſſet præbendale ſtipendium aſſecutus: & infrà. Quorum receptionem Procurator Generalis Prædeceſſoris tui, in partibus Conſtantinopolitanis tunc agentis, poſtmodum approbavit. Dictus quoque Cellerarius lectionem, & Evangelium hebdomada ſua legiſſe dignoſcitur: & tam Decani, quàm Epiſcopi electioni, & aliorum negotiorum tractatibus, ſicut Canonicus Trecenn. interfuit, & domum quamdam per Capitulum memoratum obtinuit, quæ nonniſi Canonico conſueverat aſſignari, tuque cùm ad eamdem acceſſiſſes Eccleſiam conſecratus, eum cum Canonicis aliis ad oſculum recepiſti, cùm tunc nonniſi Canonici ad oſculum admittantur, & eidem ſuper prædictis non moviſti per biennium quæſtionem, propter quod petiit, ut te ab ipſius ſuper hoc moleſtatione indebita, compeſcere dignaremur: & infrà. Procurator tuus propoſuit ex adverſo, quòd ad unicum jus ſpirituale, quod vacabat ibidem, inſimul duos Canonicos inſtituere prædicto legato non licuit, nam ſi duo unicam præbendam haberent, id eſſet contra Turonenn. Concilium, quod præbendarum inhibet ſectionem. Si verò duobus receptis uni tantùm præbenda daretur, ſub expectatione alius contra Lateranenn. Concilium remaneret. Præterea licèt in Eccleſia, in qua non eſt certus numerus præbendarum, nulla etiam vacante in Canonicum quis poſſit aſſumi, cùm intelligatur ad quoddam jus eligi, quod ex electorum aſſenſu de novo creatur, & cum electo in Canonicum naſcitur, deſinit cum defuncto: in Eccleſia tamen quæ determinatum habet numerum præbendarum, uno individuo jure vacante, duo ſimul eligi non poſſunt ad illud, eò quòd hujuſmodi ſpirituale jus, dividi ſeu communicari nequeat inter eos; quamquam interdum hi, ad quos ſpectat electio, de communi aſſenſu augmentare valeant numerum præbendarum, quoddam jus ſpirituale de novo creando, niſi fortè ſtatutum aliquod obviaret, quod eſſet juramento firmatum, vel cui ſedis Apoſtolicæ confirmatio acceſſiſſet, hujuſmodi clauſula prohibitionis adjecta, ut ſi quidquam contra id fieret, non valeret; propter quod inſtitutionem præfatam nullam fuiſſe dictus aſſeruit Procurator: cùm in Trecenn. Eccleſia certus ſit præbendarum numerus, quem Capitulum vel legatus augmentare minimè intendebat, vel jus aliquod de novo creare. Undè dictum Cellerarium ad reſtitutionem eorum, quæ ratione prædictæ inſtitutionis tenebat, ſententialiter duximus condemnandum, ei ſuper præbenda ipſa, vel ejus parte ſilentium imponentes: Ita quòd per hoc prædicto G. nullum præjudicium generetur, cùm res inter alios acta, regulariter aliis non obſiſtat.

SUMMARIUM.

1 *Canonici duo, ſi recipiantur ad unam præbendam: non tenet receptio, etiamſi Legati autoritas intervenerit & num. 7.*

2 *Beneficium vacans, etiam ex cauſa reſignationis de Jure communi non prohibetur quis conferre nepoti ſuo.*

3 *Secùs ex Bulla Pii V.*

4 *Et quid ſi Beneficium vacet per aſſecutionem alterius incompatibilis remiſſivè.*

5 *Reſignatio fieri poteſt eâ intentione ut beneficium alteri conferatur: dummodò id non deducatur in pactum.*

6 *Reſignans cum pacto ut beneficium alicui conferatur, ſimoniam committit.*

7 *Præbenda Canoniæ annexa eſt jus Spirituale indiviſibile.*

8 *Canonici receptio ad vacaturam præbendam, non valet.*

Legatus non diſpenſat contra Concilium nec contra Canones non Conciliares.

10 *Niſi in caſibus in quibus diſpenſat Epiſcopus.*

11 *Poſſeſſio juris Canonicalis qualiter ſit articulanda.*

12 *Vacatio præbendæ non eſt poſſibilis in Eccleſia non numerata.*

13 *In Canonicum cùm quis recipitur in Eccleſia non numerata, creatur quoddam jus de novo quod naſcitur & extinguitur cum perſona.*

14 *Canonico vitâ functo in Eccleſia non numerata, ſi ejus Canonicatus impetretur, non valet impetratio.*

15 *Extingui aliud eſt, aliud ceſſare vel in ſuſpenſo manere.*

16 *Canonicorum numerus, an poſſit ab Epiſcopo augeri de Capituli conſenſu & num. ſeqq. uſque in finem.*

17 *Quid ſi numerus non ſit per ſtatutum juratus nec confirmatus.*

Et quid ſi ſit juratus, ſed non confirmatus num. 19.

Et quid ſi ſit juratus & confirmatus cum Decreto irritanti num. 22.

Et quid ſi redditus Eccleſiæ ſint aucti num. 23.

18 *Canonicorum numerus neque ab Epiſcopo augeri poteſt ſine Capitulo, neque à Capitulo ſine Epiſcopo.*

20 *Statutum qui poteſt tollere, poteſt etiam tollere juramentum illi acceſſorium.*

21 *Niſi juraverit non contravenire, quia tunc requiritur Superioris autoritas.*

23 *Canonicorum numerus etiam juratus & confirmatus, cum clauſula Decreti habet in ſe conditionem reſolutivam, niſi Eccleſiæ facultates excreverint.*

24 *Eccleſiæ intereſt habere plures Conſiliarios & Miniſtros.*

25 *Canonicos ſupranumerarios poteſt Epiſcopus creare: ita tamen ut nullum jus ad vacaturam præbendam ſibi vendicent ex tali erectione.*

26 *Dignitatem omninò novam Epiſcopus erigere non poteſt.*

27 *Canonicatûs erectio ſine Capituli conſenſu eſt nulla.*

1 Dilecto. Si ad unum Canonicatum & præbendam vacan-
tem in Eccleſia, duo Canonici ſint recepti: non tenet
receptio, etiamſi Legati Sedis Apoſtolicæ autoritas inter-
venerit. Hoc dicit. Dividitur in tres partes. In prima po-
nuntur multa quæ faciunt pro Cellerario. In ſecunda po-
nuntur quæ faciunt contra eum, in tertia definit in quartâ
proteſtatur, vel tacitæ quæſtioni reſpondet. Secunda *ibi:*
Procurator. Tertia *ibi: undè dictum.* Quarta *ibi: Ita quod.*
Nota primò *ibi, intendentis providere G. nepoti ſuo:*
2 habentem poteſtatem conferendi beneficium, non prohiberi
illud conferre nepoti ſuo, etiamſi vacet ex cauſa reſig-
nationis, prout hic vacabat præbenda in Eccleſia Trecenn,
concordat *cap. Ex parte, ille primò ſuprà de Offic. Deleg.*
Caveat tamen, ne affectum ſanguinis præponat judicio
rationis, *c. gravi infra eodem* ſecundum Hoſt. *hic in princ.*
in verbo *nepoti*, Joan. Andr. *num.* 2. in eodem verbo,
Card. *in* 2. *notab.* & Abb. *num.* 2. ad quod vide graviſſima
verba Concilii Tridentini, *ſeſſ.* 25. *c.* 1. verſ. *omninò verò*
eis interdicit. Sed hodiè hoc corrigitur ex Conſtitutione
Pii, incipiente *Quanta Eccleſiæ Dei incommoda*, edita
3 Kalendis Aprilis 1568. quâ prohibetur Epiſcopis, ne Bene-
ficia in eorum manibus reſignata eorum aut dimittentium
conſanguineis, affinibus vel familiaribus conferant, alioquin
irrita ſit collatio, ut ibi habetur in §. *Præcipimus.* Quid
autem ſi Beneficium vacet ob aſſecutionem alterius incom-
patibilis, numquid Epiſcopus ex prædicta Bulla prohibeatur
4 illud conferre nepoti ſuo, dixi *in c.* Non *ſine à num.* 34.
uſque in finem ſuprà de arbitr.
Secundò nota ex iiſdem verbis, Clericum licitè poſſe
Beneficium ſuum reſignare eâ intentione ut alteri conferatur,
5 dummodò actum renunciationis tacitè vel expreſſè non de-
ducat in pactum, ſed purè & liberaliter reſignet; & ita
per hunc textum tenet gloſſa notabilis *in c. Ordinationes*
in verbo *pretio* 1. *quæſt.* 1. Butr. & Imola *hic ambo in* 1.
notab. & Abb. *num.* 3. Sed ſi in actu renunciationis hoc
6 in pactum deduceret, reſignatio facta in manibus Ordinarii
eſſet ſimoniaca, *c. Cùm pridem & c. fin. de pactis, c. Ex*
parte, ille 1. *de Offic. Deleg. c. Tua nos de ſimon.* &
tenent hic gloſſa 1. Joannes Andreas *num.* 15. Abbas *num.*
3. & communiter Doctores, Felin. *in c. Ad audientiam,*
ille 2. *num.* 3. *ſuprà de reſcr.* Staphil. *de litter. grat. tit.*
Reſignationis modus num. 5. Rebuff. *in praxi, tit. de pura*
reſignat. Hodie hoc eſt expreſſum in præcitata Bulla Pii V.
in §. *Caveant autem.*
7 Tertiò nota in verſ. *Procurator*, electionem ſeu receptio-
nem duorum ad unum Canonicatum vel præbendam vacantem
non valere, ut hic eſt caſus valdè notabilis. Rationem habes
in textu; nam aut illi duo unicam habent præbendam &
hoc eſt contra Concilium Turonen. quod præbendarum in-
hibet ſectionem, ut *in c. majoribus ſuprà eodem.* Præbenda
enim Canoniæ annexa eſt jus Spirituale indiviſibile, ut patet
in hoc textu *ibi ad unicum Spirituale jus; & ibi, quoddam*
jus Spirituale; & fortè non probatur alibi ita clarè ſecundum
Card. *in* 10. *notab.* & Abb. *num.* 6. aut præbenda illa datur
uni tantùm ex duobus & alius remanet ſub expectatione
8 futuræ præbendæ, quod eſt contra Concilium Lateranenſe,
ut *in c. Nulla infrà de conceſſ. præb.* & ſic collige, non
valere receptionem duorum ad unam præbendam animo illam
ſcindendi; & ſimiliter non valere receptionem unius ad va-
caturam, prout has duas regulas ex hoc textu colligunt Butr.
num. 7. & Imola *num.* 10.
9 Quartò nota *ibi prædicto Legato non licuit*, Legatum
non habere poteſtatem diſpenſandi contra Concilium; hic
enim allegantur duo Concilia & circa utrumque denegatur
Legato poteſtas contraveniendi. Nec mirum quia nec contra
Conſtitutiones Apoſtolicas non Conciliares Legatus diſpenſat,
ut firmat *de hæret. lib.* 6. Hoc tamen limitat Abb. *hic*
in 4. *notab.* ut non procedat in illis caſibus in quibus
diſpenſat Epiſcopus. Sed circa hoc vide tu quod ſcripſi *in c.*
Dilectus, ſuprà de tempor. Ordin. & in c. Nimis de fil. Presb. 10
Quintò nota multa ex quibus infertur quaſi poſſeſſio juris
Canonicalis quæ colliguntur in verſ. *Dictus* uſque ad verſ. 11
Procurator. & ex textu collige bonam practicam probandi
hanc quaſi poſſeſſionem, oportet enim ut articuletur ſuper
exercitio actuum, qui non competunt niſi Canonicis, non
tamen requiritur ut eis competant ex diſpoſitione juris;
ſed ſatis eſt ut competant ex conſuetudine, ſicut iſte Celle-
rarius allegabat ſe habuiſſe domum fortè prope Eccleſiam;
quæ erat ſolita aſſignari Canonicis tantùm, ut patet *ibi:*
quæ ſolis Canonicis conſueverat aſſignari, Seque receptum
fuiſſe ad oſculum pacis, eo tempore quo ſoli Canonici
recipiebantur, ut patet ex illis verbis *cùm tunc non niſi*
Canonici ad oſculum admittantur; & ita hic notant Butr.
num. 5. Anchar. *in* 8. *notab.* Card. *num.* 4. Imol. *num.* 5. &
Abb. *num.* 7.
Sextò nota in *verſ. Præterea*, in Eccleſia non habente 12
certum numerum præbendarum non eſſe poſſibile dare va-
cationem alicujus præbendæ; idemque dicendum in Cano-
nicatibus, nam cùm in tali Eccleſia quis recipitur in Cano-
nicum, creatur quoddam jus de novo, quod cum recepto
naſcitur & deſinit, ſeu extinguitur cum defuncto ut dicitur 13
in littera. Vacare autem non poteſt, quod jam extinctum
eſt, *cap. Ex parte Aſten. infr. de conceſſ. præb. cap. Cùm*
acceſſiſſent, ſuprà de conſtit. ſecundum Hoſt. *hic num.* 11.
Butr. *in cap. Cùm M. num.* 1. *in fin. ſuprà de Conſtit.* &
ad hoc quotidiè allegatur hæc Decretalis, ut per Abb. *n.*
9. Quò fit ut ſi in Eccleſia non numerata ſint plures Cano- 14
nici, quorum unus moritur non valeant litteræ ſi impetren-
tur ſuper illius Canonicatu alteri conferendo, quia non va-
cat ſed deſinit. Ubi verò eſt certus numerus non deſinit,
ſed vacat. Ita Innoc. *hic n.* 3. cui conſentiunt Joan. Andr.
num. 6. *in verb. Deſinit*, Card. *in* 3. *not.* & Anchar. *in* 12.
not. Facit ad prædict. *l. Comperimus, C. de proxenn. Sac.*
Scrin. lib. 12. *l. Non plures C. de ſacroſ. Eccleſ. l. Petitio-* 15
nem, Cod. de Advoc. diverſ. Jud. Aliud enim eſt extingui,
aliud ceſſare, ſicut aliud eſt extinctum eſſe, & aliud in
ſuſpenſo manere, ut *l. Illa quæſtio*, §. *fin. ff. de hæred. inſt.*
& l. 2. *ff. de verb. oblig.* §. 1. ubi habes bonam gloſſ. *in*
ver. Detur.
Ultimò nota ibi, *augmentare numerum præbendarum.* In
Eccleſia numerata poſſe augeri Canonicorum & præbenda-
rum numerum per eos, ad quos ſpectat Canonicorum re-
ceptio, quoddam jus ſpirituale de novo creando, ut dicitur
in littera & notant Innoc. *num.* 3. *in verb. augmentare* Abb.
Antiq. *in fin.* Abb. Sicul. *num.* 10. & alii communiter. Sed
quia in textu excipiuntur duo caſus & articulus plures ha-
bet inſpectiones; ideò dic pleniùs ut *in qu. ſeq.*
Quæro, an numerus Canonicorum poſſit ab Epiſcopo au- 16
geri de Capituli conſenſu.
Pro ſolutione quæſtionis tres caſus videntur diſtinguendi. 17
Nam aut numerus Canonicorum non eſt per ſtatutum jura-
tus, nec aliquo modo confirmatus, & in hoc primo caſu
Epiſcopus cum conſenſu Capituli poteſt numerum dictum
Canonicorum propria autoritate augere ut hic patet & in
cap. Vacante infra eod. Quam ſententiam ſecutus fuit Abb. 18
in c. Cum acceſſiſſent, n. 4. *de conſt. & in eod. cap.* Felin.
num. 11. aſſerentes tamen nec Epiſcopum ſine Capitulo nec
Capitulum ſine Epiſcopo hujuſmodi augmentationem facere
poſſe, cum unum corpus conſtituant Epiſcopus & Capitulum
c. Novit & c. Quantò, de his qui fiunt à Præl. gloſſ. *in*
c. 2. *verſ. Statutum, de verb. ſign. lib.* 6.

33 *Neque ob urgentem Eccleſiarum neceſſitatem, vel evidentem utilitatem.*

34 *Beneficia habitu tantùm curata an debeant regulari, & conferri ut curata, an verò ut ſimplicia, & an comprehendantur in hac conſtitutione Concilii Generalis, & n. ſeqq. uſque ad n. 48.*

35 *Delegatio ſi fiat Epiſcopo, & unus habeat Epiſcopatum habitu, alius exercitio, erit judex qui habet habitu.*

36 *Parochialem Eccleſiam non facit exiſtentia actûs, ſed ſuperioris autoritas.*

37 *Potentia reducta ad actum reponit rem in primo ſtatu.*

38 *Parochialis habitu non comprehenditur* in c. Licèt Canon. de elect. lib. 6.

39 *Status ultimus attenditur ad cognoſcendum an beneficium ſit* Curatum, *necne & n. ſeq.*

40 *Beneficium quod fuit erectum per decem proximos annos à Clerico ſæculari cenſetur ſæculare, niſi contrarium probetur.*

41 *Gratia ad beneficium* Curatum *verificatur in Curato tempore vacationis, licet tempore datæ litterarum eſſet ſimplex.*

42 *Gratia nulla ab initio ex ſuperveniente cauſa confirmari poteſt.*

43 *Beneficium* Curatum *habitu non cenſetur curatum niſi ſubſit ſpes ut de proximo revertantur Parochiani.*

44 *Collegiata Eccleſia non dicitur quæ per deſuetudinem deſit eſſe collegiata.*

45 *Expectativa ad beneficium ſimplex an comprehendat beneficium curatum habitu tantum, & numer. ſeqq.*

46 *Qualitates requiſitæ in ſubjecto concurrere debent actu, & habitu in diſpoſitione hominis, ſecùs in diſpoſitione legis.*

47 *Actus momentaneæ interpoſitionis non excludunt continuum.*

48 *Regula de Triennali an habeat locum contra Decreta Concilii Trid. & n. ſeq. uſque ad n. 52.*

49 *Diſpenſationibus veris ſuper pluralitate incompatibilium à Concilio Tridentino ſublatis, multò magis ſublatæ cenſentur præſumptæ.*

50 *Fictio non debet eſſe majoris efficaciæ, quàm veritas & naturalis actus.*

51 *Diſpenſatio Apoſtolica ex diuturnitate temporis in inſolitis non præſumitur.*

52 *Regula de Annali an tueatur poſſeſſorem plurium beneficiorum incompatibilium contra eum, qui contenta in ſecunda parte illius non adimplevit, & n. ſeqq. uſque in fin.*

53 *Regula de Annali non adverſatur Decr. Trid. Concilii prohibentibus pluralitatem beneficiorum, & n. ſeqq.*

54 *Regula de Triennali inducta eſt in favorem poſſeſſoris.*

55 *Et tribuit robur juri invalido, & tuetur poſſeſſorem quoad omnes, n. 57.*

Regula de Annali inducta eſt in odium impetrantium, & exequentium lites, n. 54.

56 *Nullum jus tribuit poſſeſſori, ſed tantùm adimit ab impetrante.*

58 *Non excludit omnes, ſed ſolum impetrantem, qui contenta in regula non adimplevit.*

59 *Et illius beneficio uti poteſt poſſeſſor Execrabilis.*

1 DE *multa*. Famoſum eſt, & valdè utile in materia ſua, licèt in aliquibus ſit alteratum ex jure noviſſimo Concilii Tridentini. Et in ſumma hoc intendit, ſecundum Joan. Andr. Butr. Abbatem, & omnes. Habens dignitatem, perſonatum, vel beneficium curatum, ſi ſecundum tale recipiat, vacat primum; quod ſi retinere contenderit, etiam ſecundo privatur. Et is, ad quem ſpectat prioris collatio, liberè illud confert ſtatim atque inſtitutus ſecundum recepit. Quòd ſi infra ſex menſes non conferat, duplici pœna punitur. Cum ſublimibus tamen perſonis circa incompatibilium pluralitatem Papa diſpenſat. Dividitur in tres partes principales. In prima ponitur Conſtitutionis cauſa. In ſecunda Conſtitutio ibi, *Præſenti*. In tertia quædam proteſtatio ibi, *Circa*. Prima pars pro Conſtitutionis cauſa Concilium Lateranenn. repetit, & illius tranſgreſſionem ponit. Secunda verò ſubdividitur in ſex. Nam prima privat habentem beneficium Curatum ipſo beneficio ſi ſecundum tale recipiat. Secunda ibi, *etſi fortè*, in contemptorem pœnam aggravat. Tertia ibi, *quoque* collatorem primi monet, ut conferat. Quarta ibi, *& ſi ultra*, eum punit ſi non conferat. Quinta ibi, *Hoc idem*, ad perſonatus Conſtitut. prorogat. Sexta ibi, *Addentes*, addit de pluribus dignitatibus, aut perſonatibus etiam non Curatis in una Eccleſia non habendis.

2 Nota primò ibi, *curam animarum habere annexam*, per receptionem ſecundi beneficii vacare primum ipſo jure, dummodò utrumque ſit Curatum. Undè à contrario ſenſu infertur ut ſi obtinens beneficium curatum recipiat non curatum, vel è converſo obtinens non curatum recipiat ſecundum curatum, non inducatur vacatio primi ipſo jure, licet non curatum perſonalem reſidentiam requirat, vel aliàs ſit incompatibile; quia textus requirit ut primum beneficium ſit curatum ſicut ſecundum, ut patet ibi, *ſi prius tale*, & quamvis nonnulli contradicant, hoc tamen dictum eſt verius & communius, ut inquit Abbas *hic in* 3. *not.* poſt Anchar. *n.* 10.

3 Hodiè dic contrà, quia ex jure noviſſimo Concilii Tridentini pœna hujus Decretalis extenditur ad beneficia quomodolibet incompatibilia *in c.* 4. *ſeſſ.* 7. nam decretum illud generaliter loquitur de quibuſcumque beneficiis incompatibilibus vigore quorumcumque Canonum, nec ſe reſtringit ad hunc textum, quia dicit præſertim, ut obſervat Rota *deciſ.* 483. *num* 4. *part.* 1. *diverſ.* Alphonſ. Hojed. *de incompatibil. Beneficior. c.* 9. *num.* 5. Gonzal. *ad regul. de menſ. gloſſ.* 15. *num.* 16. & Nicol. Garz. *de benefic. part.* 11. *cap.* 5. *num.* 80. dicens, ita eſſe indubitanter tenendum, & fuit aliàs reſolutum, ut ibi per eum & mox dicetur, quidquid contraſcripſerint Navarr. *conſ.* 17. incipien. *An per adeptionem de præben.* & nonnulli alii apud Garz. *loco citato*. Plura autem beneficia ſimplicia ſi perſonalem reſidentiam requirant, vel ſi primum ſit ſufficiens, ſunt incompatibilia ex alio ejuſdem Concilii decreto, nempè ex *cap.* 17. *ſeſſ.* 24. ubi, *Statutum eſt ut unum tantùm beneficium Eccleſiaſticum ſingulis conferatur. Quòd quidem ſi ad vitam ejus cui confertur honeſtè ſuſtentandam non ſufficiat, liceat nihilominùs aliud ſimplex ſufficiens, dummodò utrumque perſonalem reſidentiam non requirat, eidem conferri.* Hæc ibi. Et conſequenter primum beneficium ſimplex ſi ſit ſufficiens per receptionem alterius ſimilis, & ſimiliter primum perſonalem reſidentiam requirens, licet non curatum, nec ſufficiens, per receptionem ſecundi ſimilis vacat ipſo jure, ut per Rotam *deciſ.* 497. *nu.* 1. *part.* 1. *recent.* & ita ſæpiùs fuit reſponſum à S. Congregatione Cardinalium ejuſdem Concilii interpretum. Aliquando enim cenſuit, habenti beneficium ſufficiens poſſe conferri aliud, ſed habita poſſeſſione ſecundi, vacare primum ſufficiens. Et aliàs 4 cenſuit eum, qui retinere præſumit plura incompatibilia ratione reſidentiæ poſt Concilium, incidere in Decretum Con- 5 cilii *ſeſſ.* 7. *c.* 4. Et iterùm conſulta an in omnibus beneficiis reſidentiam requirentibus, aut aliàs quomodocumque incompatibilibus, etiamſi Canonicatus ſint vel Portiones, inducatur vacatio ipſo jure primi per adeptionem ſecundi pacifici poſſeſſi, reſpondit induci ex *cap.* 4. *ſeſſ.* 7. & juxta diſpoſitionem *c. De multa, de præben.*.

Secundò nota ibi, *retinere contenderit*. Ad hoc ut recipiens ſecundum beneficium Curatum illo ſit privandus, neceſſa- 6 rium eſſe ut idem beneficium unà cum primo retinuerit uſque ad litis conteſtationem. Si enim ante deſtiterit retinere, non privabitur utroque ſecundum gloſſam ſecundam hîc, quæ ita intelligit verbum *contenderit*, ſcilicet uſque ad litem conteſtatam, & judicium contentioſum. Ita enim eſt in aliis ſtatutis pœnalibus, ut *l. Hoc. amplius, ff. rem rat. haber. & l. Quamvis, ff. de in jus vocan.* & ſic ponitur *in c. Statuimus*, 16. *q.* 1. & in hoc conſentiunt Vincen. Jo. & Philip. Sed contrarium tenet Innoc. *hic n.* 2. *in ver. Contenderit, verſ. Vel dic*, cui adhærent Abb. Antiq. & Ægid. dicentes, ex ſola retentione eſſe privandum, etiamſi quando incipit conveniri, velit dimittere, & hoc duplici motivo. Unum eſt, quia ſatis manifeſta cauſa privationis apparet ex quo non obtemperavit Canoni ſic præcipienti. Alterum, quia furtum committit in rebus prioris beneficii, quo ipſo jure privatus eſt, *cap. Cùm jam dudum, ſupra eod. & c. Dudum, il ſecondo; ſupra de elect.* Hoſt. *verò n.* 2. *in verb. Alio*, dicit hoc eſſe intelligendum, dummodò monitus per Judicem dixerit ſe nolle dimittere, vel ſi hoc non fecerit, infra tempus ſibi à jure aſſignatum, & allegat *c. Sicut, de cohabitat Cleric. & mulier*, & hoc dictum ſatis videtur æquum, ſecundum Joan Andr. *n.* 17. Hodiè hæc controverſia ſublata eſt per Extravag. Jo. XXII. *Execrabilis, de præbend.* ubi ſi ſecundum recipiens, primum, quo privatus eſt, abſque moræ diſpendio 7 verbo, & facto in manibus Ordinarii ſub teſtimonio publico non dimittat, privatus eſt etiam ſecundo, & inhabilis ad ſacros Ordines, & beneficia, ut ibi *in* §. *Qui verò*, ubi gloſ. exponit verba illa, *abſque moræ diſpendio*, id eſt, non expectata ſententia privatoria facti, vel litis conteſtatione, & ita de prædictis opinionibus non eſt curandum, ſecundum Joan. Andr. *hic n.* 7. *& d. nu.* 17. *verſ. Hodiè*, Henric Boich. *col.* 4. *circa finem verſ. Hodiè verò*, Anchar. *in* 4 *not.* Card. *in ult. q. n.* 9. Imol. *n.* 5. & Abb. *n.* 10. Quod nota pro intellectu Concilii Trid. *in d. c.* 4. *ſeſſ.* 7. in illis verbis, *ac ſimul retinere præſump.*

Tertiò nota ibi, *& alio ſpolietur*, per retentionem primi, 8 & ſecundi beneficii curati in terminis hujus Conſtitutionis non induci privationem ſecundi ipſo jure, ſed requiri ut privetur à Judice; ita enim intelligitur illud verbum *ſpolietur*, ſcilicet per ſententiam, ſecundum Innoc. *n.* 2. *in verb. Contenderit*.

Contrarium tamen videtur innuere Concilium Trident. in præalleg. *c.* 4. *ſeſſ.* 7. ubi cavetur ut retinens plura beneficia incompatibilia omnibus ipſo jure privatus exiſtat juxta diſpoſitionem Concil. Lateranen. de qua hîc. Atque ita videtur ſupponere ex diſpoſitione hujus textûs induci privationem utriuſque beneficii ipſo jure. Et quamvis addat verba illa, *etiam præſentis Canonis vigore*. Forte tamen hoc fecit, quia de jure poterat hoc in dubium revocari propter illud verbum, *ſpolietur*. Undè ad majorem cautelam Concilium voluit inducere privationem etiam ſui Canonis autoritate; quaſi dicat; ſunt ipſo jure privati ex Concilio Lateranen. ſed nihilominùs ſunt privati etiam vigore hujus Canonis. Quidquid tamen ſit, hodiè expeditum eſt, etiam ſecundum beneficium per retentionem ſimul cum primo vacare ipſo jure, & ſi non conſtitutionem Concilii Lateranen. certè opinionem Innocentii, & ſequacium eſſe correctam per Conſtitutionem *Execrabilis*, & Decretum *d. c.* 4. ut dictum eſt in præcedenti *notab. n.* 7.

9 Quartò nota ibi, *poſt receptionem alterius*. Primum beneficium curatum non vacare ipſo jure per aſſecutionem alterius ſimilis, niſi poſt adeptam poſſeſſionem ſecundi, hoc enim importat illud verbum *receptionem*, ſcilicet corporalem, gl. hic in *ver. Poſt receptionem*, allegat *cap. Si quis jam tranſlatus*, 21. *q.* 2. & notata *in c. Cum cunctis*, §. *Cum verò, ſupra de elect. & in c. Sequi Epiſcopi* 42. *diſt.* Idem Innoc. *hic n.* 4. *in ver. Sex menſes*, Hoſt. *n.* 1. *in ver.* Receperit, *& n.* 6. *in ver. Receptionem*, Anchar. *n.* 3. Imol. *n.* 5. & Abb. *nu.* 16. quia receptio ſecundi cum effectu eſt aſpicienda, *c. Relatum, de Cler. non reſiden. l.* 1. *ff. quod quiſque jur.* Hodiè hoc eſt expreſſum *in c. Licet Epiſcopus, de præben. lib.* 6. & in Extravag. *Execrabilis*, §. *Qui verò, eod. tit.*

10 Sed numquid hoc habeat locum ſi poſſeſſio ſecundi beneficii ſit litigioſa? Innoc. *hic n.* 2. *ver. Sed ſi habeat poſſeſſionem*, & fuſius *n.* 4. *in ver. Sex menſes*, tenet adhuc primum beneficium vacare ipſo jure, & poſſe ſtatim conferri, per *d. c. Si quis jam tranſlatus*, 21. *q.* 2. *& c. Cum in cunctis*, §. *Cum verò, de elect.* Nec obſtat quòd ſecunda proviſio, ex quo per ſententiam apparet invalida, non debeat tollere primam. Quoniam ut reſpondet Innoc. in culpa fuit acceptando rem litigioſam, vel de hoc non benè diſquirendo, ut notatur *in c. Noſtra, ſup. de reſc*, Sed ejus opinio corrigitur hodiè, *in d. c. Licet Epiſcop. infr. eod. lib.* 6. ubi patet primum beneficium curatum poſt aſſecutionem ſecundi ſimilis conferri non poſſe, niſi proviſus habuerit pacificam poſſeſſionem ſecundi, vel per eum ſteterit quominùs haberet. Quin imò ſecundum aliquos nec ſufficit poſſeſſio pacifica, niſi etiam habeat adminiſtrationem majoris partis rerum ſecundæ Eccleſiæ,

11 arg. *c. fin. de reſtit. ſpoliat.* ut refert Innoc. *hic n.* 2. *ver. Quidam etiam dicunt*. Hoſt. *n.* 6. Joan. Andr. *n.* 9. Tu dic ſufficere liberum exercitium curæ, ut notat gl. *in c, Commiſſa, in verb. Pacif. de elect. lib.* 6. & Card. *hic in* §. *Is quoque in* 2. *q.*

Et ex hoc notabiliter infero, ut beneficia promoti ad Epiſcopatum in partibus infidelium minimè vacent, cùm per eum non ſtet quominùs poſſeſſionem Epiſcopatûs aſſequatur, Staphil. *de qualit. & dat. benef.* §. *Hujuſmodi autem, n.* 15. Mand. *reg.* 26. *Cancell. q.* 4. *n.* 5. Burſat. *conſ.* 351. Nav. *conſ.* 14. *n.* 3. *de elect.* & alii apud Garz. *de benef. part.* 11. *c.* 6. *n.* 24.

12 Hæc regula, qua dictum eſt primum beneficium vacare ipſo jure adepta pacifica poſſeſſione ſecundi incompatibilis ampliatur primò ut procedat etiamſi recipiens ſecundum beneficium adhuc ſit infra tempora promotionis ad Ordines, ad præſcriptum *c. Licet Canon. de elect. lib.* 6. quia nihilominùs vacat primum adepta pacifica poſſeſſione ſecundi, nullo tempore prætextu ordinationis expectato, ut hic firmat Innoc. *n.* 1. *verſ. Melius credimus*, & Hoſt. *n.* 2. *in verb. Receptionem*.

Ampliatur ſecundò, ut procedat etiamſi obtinens primum beneficium vi occupet ſecundum, vel in eo ſe ſcienter intrudat: textus eſt *in c. Eam qui infra eod. lib.* 6. & hic notat Butr. *n.* 4. & Card. in 5. *not.*

Ampliatur tertiò, ut procedat etiam in eo, qui habet primum beneficium de jure, ſed non de facto, ut quia erat ſpoliatus, adhuc enim per receptionem ſecundi vacat primum, ſecundum Innoc. cui conſentiunt Card. *n.* 9. *in* 5. *quæſt.* & Butr. *n.* 17.

13 Ampliatur quartò, ut locum habeat etiam in Religioſis habentibus Prioratus, vel Eccleſias curatas, ut *c. Cum ſingula, infra eod. lib.* 6. Quod procedit etiam in Prioratibus manualibus, Clement. *Quia Regulares*, cum ibi notatis in gloſ. *antepenult. de ſupplen. neglig. Prælator.* Card. *hic n.* 4. *in* 1. *q.* & Butr. *n.* 13.

Ampliatur quintò, ut locum habeat etiam in eo qui obtinet plura curata ex diſpenſatione Apoſtolica, nam ſi pacificè aſſequatur aliud Curatum, vacabunt omnia Priora, *Clem. ſi plures, de præben.* Caveat igitur ne ultimi vitietur collatio, ut ibi notatur in gloſ. *antepen. per c. Ordinarii, in fin. de Offic. Ordinar. lib.* 6. Card. *hic. n.* 8.

Ampliatur ſextò; ut multo magis vendicet ſibi locum in eo, qui habet jus; ſeu expectativam ad dignitatem, vel beneficium Curatum: nam ſi pacificè aſſequatur aliud incompatibile cum primo, fortiùs extinguitur illud jus ad rem, quàm hic extinguatur jus in re, hic eſt caſus in Clem. *Gratiæ*, & ibi omnes notant *de reſcript.*

Sed fallit eadem regula in Epiſcopatibus; non enim per 14 promotionem ad Epiſcopatum, & adeptam poſſeſſionem vacant beneficia priùs obtenta, niſi poſt ſex menſes præfixos ad munus conſecrationis ſuſcipiendum, *c. Cum in cunctis*, §. *Cum verò, ſupra de elect.* gloſ. *hic in ver. Poſt receptionem*, & Innoc. *n.* 1. *v. Melius credimus*, reddens rationem diverſitatis, quia electus, & confirmatus in Epiſcopum, non eſt Epiſcopus niſi ſit conſecratus. Sed electus ad dignitatem inferiorem, puta Archidiaconatum, ſtatim atque eſt confirmatus, eſt verus Archidiaconus, & omnia quæ pertinent ad dignitatem exercere valet, nec poteſt contra eum excipi ut non fiat Archidiaconus, licet excipi poſſit ut non ordinetur; quia eſt criminoſus, argum. *c. Conſtitutus, ſupra de appellat.* Et dictum Innoc. ſequuntur, licet rationem impugnent Hoſt. *n.* 6. *verſ. Hæc tamen ratio non placet*, & Joan. Andr. *num.* 58. Anchar. *in* 2. *oppoſ.* & Imol. *n.* 16. Ratio tamen Innoc. placet Abbati *n.* 12.

Item fallit ſupradicta Regula in quampluribus caſibus, in 15 quibus primum beneficium incompatibile non vacat adepta poſſeſſione ſecundi, quos ponit Vincentius *in c. Dudum, il* 2. *ſupra de elect.* & Joan. Andr. *hic n.* 19. Cardin. *in* §. *Is quoque, q.* 11. Imol. *nu.* 20. Abb. *n.* 13. & Jo. de Anan. *n.* 5.

Quintò nota, ibi *liberè conferat*, poſt adeptam pacificam 16 poſſeſſionem ſecundi beneficii incompatibilis poſſe ac debere Epiſcopum ſtatim conferre primum etiam irrequiſito poſſeſſore; hoc enim importat verbum *liberè*, id eſt ſine monitione: ut hic per Joan. Andr. *num* 10. *in verb. Liberè*, Henr. Boich. *num.* 19. *verſ. Et nota quod dicit text.* Butr. *n.* 29. Imol. *n.* 6. Anchar. *in* 5. *not.* Card. *in* §. *Is quoque in* 3. *quæſt.* Abb. *num.* 3. & Joan. de Anan. *n.* 8. & eſt expreſſum, *in d. c. Licet Epiſcop. infra eod. lib.* 6. Neque hoc eſt ſpeciale in caſu iſto ex indulgentia hujus Decretalis; imò obtinet etiam in aliis caſibus in quibus beneficium ipſo jure vacat, ut fusè probat Innoc. *ſub num.* 3. *verſ. Quantùm ad hoc*. In poſſeſſionem tamen illum cui contulit, Epiſcopus non inducet, niſi poſſeſſore prius vocato, ut eſt caſus *in d.* 17 *c. Licet Epiſcop.* ſecundum Genſelin. & omnes; & hic not. Joan. Andr. *d. n.* 10. *in verb. Liberè* & Imol. *d. n.* 6.

Sextò nota in verſ. *Si ultra ſex menſes conferre diſtulerit*; & ſigna duplicem pœnam, in quam incidit Epiſcopus 18 ad quem collatio pertinet, ſi infra ſex menſes non conferat primum beneficium vacans per receptionem ſecundi. Prima eſt, quia devolvitur jus conferendi ad proximum ſuperiorem. 19 Secunda, quia tenetur tantùmdem ex ſuis proventibus aſſignare illi Eccleſiæ, cujus beneficium diſtulit conferre, quantùm ex fructibus ipſius durante vacatione conſtiterit eſſe perceptum, ut in littera. Et dic conſtiterit, ſcilicet facta fide coram Judice per juramentum Rectoris Eccleſiæ, vel Sindici, cùm hoc intereſſe ſurgat ex delicto ut notatur *in c.* 1. *ſupra quod met. cauſ.* ſecundum Hoſtienſ. *hic n.* 7. *in verb.* Conſtiterit, & Joan. Andr. *num.* 21. *in eod. ver.* Butr. *num.* 21. & Card. *in* §. *Is quoque in ult. qu.* Quod ſi Epiſcopus proprios proventus non habeat, aliter puniatur 20 arbitrio Judicis, *c. Illud*, 15. *q.* 1. *c. Sires* 14. *q.* 6. *& c. Statuimus, infra de Maled.* Hoſt. *d. n.* 7. & hoc non ſolum propter negligentiam, ſed etiam propter delictum, quod deprehenditur, quia differendo collationem, præſumitur favere detinenti & vitium ejus palliare, ſecundum Hoſtienſ. *d. num.* 7. *in ver. Cogatur*, Joan. Andr. *num.* 11. *in eod. ver.* & Card. *in* §. *Is quoque, num.* 1. Prædicti autem ſex 21 menſes computari debent à die quo Epiſcopus ſcivit eum recepiſſe ſecundum beneficium & illius poſſeſſionem pacificam habuiſſe, *c. Quia diverſitatem, infra de conceſſ. præb.* ſecundum Innoc. *hic num.* 4. *in ver. Sex menſes*, Hoſt. *n.* 6. *in eod ver. & in ver. Diſtulerit*, & Joan. Andr. *n.* 10. *in ver. Sex menſes & n.* 11. Anchar. *nu.* 5. Butr. *num.* 19. Card. *in* §. *Is, quippe in* 4. *&* 5. *quæſt.*

Septimò nota ibi, *hoc idem in perſonatibus*, hanc Conſti- 22 tutionem & illius pœnam habere locum non tantùm in beneficiis curam animarum habentibus, ſed etiam in perſonatibus diverſarum Eccleſiarum non curatis, ſecundum opinionem Hoſt. *num.* 7. *in ver. Hoc idem*, quia ita intelligit hanc litteram, ductus hoc fundamento, quia cùm textus in principio generaliter diſpoſuerit de beneficiis curam animarum habentibus, in diſpoſitione illa utique erant comprehenſi etiam perſonatus curati. Undè ſupervacaneum fuiſſet poſteà decernere idem eſſe obſervandum in perſonatibus curatis, & conſequenter ille verſiculus; *Hoc idem*, intelligi debet de perſonatibus curam animarum non habentibus, cùm de curatis jam hoc ſtatutum fuiſſet. Idem tenet gloſ. *hic in ver. Eccleſia*. Dùm dicit idem eſſe judicium de perſonatibus curatis & non curatis; & Card. *in* §. *Hoc idem, in* 1. *quæſt.* Imol. *n.* 8. Abb. *num.* 4. & Joan. de Anan. *n.* 19. Verum

Innoc. *num. 4. in ver. Hoc idem*, tenet contrarium, ſentiens hanc litteram eſſe intelligendam de perſonatibus curatis ut ſic verba illa *curam animarum habens annexam*, quæ habentur in principio textûs qualificent etiam perſonatus, de quibus agitur infra *eod. verſ. Hoc idem*, quaſi dicat, quod ſtatutum eſt in genere de beneficiis habentibus curam animarum ut ipſo jure vacet primum, ecepto ſecundo ſimili, idem in ſpecie ſtatuimus in perſonatibus diverſarum Eccleſiarum ſimiliter curam animarum habentibus. Et hic intellectus magis conſonat litteræ quia ſtatim additur in eadem Eccleſia plures dignitates vel perſonatus haberi non poſſint, etiamſi curam non habeant animarum, ut in verſ. *Addentes.* Ergò præcedens diſpoſitio intelligi debet de perſonatibus diverſarum Eccleſiarum qui curam animarum habent annexam; alioquin textus nihil adderet, nam prohibita pluralitate perſonatuum in diverſis Eccleſiis multò magis intelligebatur prohibita pluralitas in eadem Eccleſia, ſecundum ea quæ le-
23 guntur & notantur *in c. Litteras, infra de conceſſ. præbend.* Undè videmus diſpenſatum ad plures dignitates, non cenſeri diſpenſatum ad plures dignitates in eadem Eccleſia, niſi hoc exprimatur, ut poſt Ægidium hic tenet Joan. Andr. *n.* 7. Imol. *n.* 8. & communiter DD. ut Abb. teſtatur *n.* 4. Quin imò magis abhorrent jura, ut quis habeat duas Præbendas in una Eccleſia, quam duo beneficia Curata in diverſis Eccleſiis, ut probat gloſſa ult. in Clem. *fin. de præbend.* & cum opinione Innoc. videtur tranſire Joann. Andr. *numer.* 12.

24 Fatetur tamen Innoc. plures perſonatus non curatos etiam in diverſis Eccleſiis obtineri non poſſe & abſque diſpenſatione retineri, licet Epiſcopus poſſit ſuper hoc diſpenſare. Nec obſtat *c. Dudum, il. ſecundo, ſup. de elect.* quia non dicit non poſſe diſpenſari, ſed peccare eum qui tenet plures perſonatus non curatos abſque diſpenſatione; vel ibi eſt allegatio ſecundum Innoc. & Joan. Andr. *ubi ſupra*, Contrarium firmat Card. hic *in §. Hoc idem in 3. qu.*

25 Tu dic has controverſias hodiè terminatas eſſè; quia pœna hujus cap. ampliata eſt à Conc. Trid. *in c. 4. ſeſſ. 7.* ad beneficia ex quovis capite incompatibilia ut dixi ſupra *in 1. not. num.* 3. Plures autem perſonatus etiam non curati & in diverſis Eccleſiis, eſto non comprehendantur in hac conſtitutione; tamen nemo negat quin ſunt incompatibiles, quia de hoc ſunt jura clara *in c. Ad hæc, ſupra eod in c. Quia nonnulli, de Cler. non reſid. & in c. 1. de conſuet. lib. 6.* cum ſuis concord. Præſertim ſi ſint in Cathedralibus vel Collegiatis Eccleſiis; quia tunc perſonalem reſidentiam requirunt ex Concil. Trid. c. 12. *ſeſſ.* 24. Ac proindè ſunt incompatibiles, etiam ex capite reſidentiæ, tam de jure communi ut per Card. *conſ.* 3. incip. *Circa eludationem* & Abb. *in c. Cùm jam dudum num. 7. verſ. Circa primum, ſupra eod.* quàm ex alio ipſius Concilii decreto, nempè ex *cap. 17. ſeſſ.* 24. & per conſequens primus perſonatus vacat ipſo jure per aſſecutionem pacificam ſecundi & per retentionem amborum vacat at utrumque ex *d. c. 4. ſeſſ. 7.* & ita decidit Rota *deciſ. 497. num. 1. part. 1. recent.* Undè corrigitur prædicta opinio Innoc. & approbatur opinio Hoſt. Nec Epiſcopus contra decretum illud conciliare diſpenſare poteſt ut dixi in prædict. Decret. *Cùm jam dudum, in 2. quæſt.* Quod eſt ſecundum opinionem Card. *in d. §. Hoc idem in 3. quæſt.*

26 Octavo nota in verſ. Addentes, textum expreſſum quod plures dignitates vel perſonatus in eadem Eccleſia haberi non poſſunt, licet curam non habeant animarum, ut in littera & notat Butr. *n.* 6. & Anchar. *n.* 7. Textus tamen nihil repetit de pœna; undè Joan. tenet recipientem ſecun-
27 dam dignitatem non curatam in eadem Eccleſia non perdere primam ipſo jure, argum. *l. Interpretat. ff. de pæn.* Sed oppoſitum cenſet Tancredus, quia idem juris eſt de Dignitatibus, ſeu perſonatibus & Parochialibus, ut *cap. Dudum, il. ſecundo de elect.* Et quod præmiſſum eſt, multoties intelligitur repetitum, *l. Titia, §. 1. ff. de verbor. oblig. &*
28 *cap. Apoſtolus, 32. qu. 7.* Quod verius eſt ſecundum Hoſt. & Card. *in §. Hoc idem in 2. qu.* & Butr. *n.* 33. Sed hodiè ſublata eſt hæc dubitatio, quia ut dixi in præcedenti notab. in fin. ex decreto Conc. Trid. *cap. 4. ſeſſ. 7.* pœna hujus conſtitutionis extenditur ad omnia beneficia qualitercumque incompatibilia & ſic ad Dignitates non curatas in eadem Eccleſia quæ abſque dubio ſunt incompatibiles, ut hic patet in eodem verſ. *Addentes & in c. Ad hæc ſupra eod.* ubi eſt caſus.

29 Nonò nota ibi, *Dignitates aut Perſonatus.* Aliud eſſe dignitatem, aliud Perſonatum, ut ex hac littera colligit Joan. Andr. *n.* 13. & concordant alia jura per eum allegata. De hoc ſcripſi plenè *in dict. cap. Ad hæc, ſupra eod.* Dic ut ibi.

30 Ultimò nota ibi, *Circa ſublimes & litteratas perſonales*, Sedem Apoſtolicam poſſe diſpenſare propter prærogativam perſonarum ad plures dignitates, & beneficia etiam curam animarum habentia, ut hic eſt expreſſum & fusè comprobat & ab objectis tuetur Joan. Andr. *n.* 14. & copula & reſolvitur in disjunctivam, *licet*, ſecundum eum *n. 13. in fin.* in hoc inſtandum non ſit, cùm agatur de poteſtate Papæ. Solet autem in hujuſmodi diſpenſatione, ut idem refert *n.* dari talis forma, videlicet (Apoſtol. Sedis benignitas ſic merita perſonarum provida deliberatione diſcernit, ut eos qui litterarum ſcientia, morum, ac generis nobilitate præcellunt, favoris gratia efferat amplioris & majoribus ſtudeat beneficiis honorare, quia non indignè tunc uni, quod ſufficeret pluribus, ſpeciali proviſione conceditur, cùm circa dona virtutum ſolus obtinere dignoſcitur, quod diviſum in pluribus invenitur. Hinc eſt, &c.) Adverte tamen, quia text. non dicit ſimpliciter diſpenſandum cum ſublimibus & litteratis, ſed addit verba illa, *Cum ratio poſtulaverit*, ut obſervant Joan. Andr. *n.* 14. & Card. *in §. Circa num.* 3. per hoc innuens in diſpenſatione ad plura beneficia curam animarum habentia principale objectum eſſe debere bonum publicum ſpirituale, ut fusè probavi *in c. Dudum il. ſecundo à num. 20. ſupra de elect.*

In gloſſa finali nota ad plura curata ob prærogativam per- 32
ſonarum Epiſcopos non poſſe diſpenſare, ut gloſſa firmat. Nam cum textus dicat, per Sedem Apoſtolicam diſpenſari poſſe, per hoc innuit hanc facultatem inferioribus non competere; & quamvis Petr. de Sampſ. Abb. Antiq. Hoſt. *hic num. 13. in ver. Honorandæ*, & fuſius *num. 14. & ſeq.* & 33
Abb. Siculus *num.* 19. diſtinguat triplicem cauſam quæ diſpenſationem inducit, videlicet urgentem Eccleſiarum neceſſitatem, evidentem utilitatem & prærogativam perſonæ & in tertio tantùm caſu diſpenſationem eſſe Sedis Apoſtolicæ reſervatam & correctum eſſe *c. Sanctorum, 70. diſt.* In primo autem & ſecundo caſu etiam Epiſcopos poſſe diſpenſare juxta text. *in d. cap. Sanctorum.* Tamen contrariam opinionem ſervat Curia, ut idemnet Hoſt. fatetur, Joan. Andr. *num. 21. verſ. Fatentur*, Imol. *num.* 28. & Anchar. *in 3. oppoſ.* Adeò ut etiam Legatus de latere cenſeatur excluſus, prout ſervari atteſtantur Joan. Andr. & Anchar. Et eſt verior & communior ſententia ut ſcripſi plenè *in d. c. Dudum il. ſecundo, à num. 14. de elect.* Rurſùs & ſi Abb. *in c. Extirpandæ, §. Qui verò, num. 38. verſ. Et pro tantò infra eod.* diſtinguat inter diſpenſationem quæ fit principaliter ob utilitatem Eccleſiæ, ſecundariò autem ob prærogativam perſonæ; & inter illam quæ fit principaliter ob prærogativam perſonæ, ſecundariò autem ob utilitatem Eccleſiæ, ut in primo caſu Epiſcopi diſpenſare valeant non autem in ſecundo: Hanc tamen diſtinctionem latiſſimè confutavi in prædicta Decretali, *Dudum, à num. 20. uſque in fin.*

Quæro, Utrum beneficia habitu tantùm curata debeant
regulari & conferri ut curata, an verò ut ſimplicia & ſi- 34
gnanter an comprehendantur in hac Conſtitutione Concilii Generalis.

Ad partem affirmativam inducitur 1. textus *in l. Foramen ff. de ſervit. urban. prædior.* ubi dicitur, Licet aqua cadens de cœlo non cadat aſſiduè, quia tamen eſt apta cadere,
exiſtimatur perpetuò cadere. Ad idem quod notatur per Jo. 35
Andr. *in cap. Per venerabilem, num. infra. Quæ filii ſint legitimi*, ubi ait: *Si cauſa delegatur uni Epiſcopo & unus habet habitu Epiſcopatum, alius habet exercitium & poſſeſſionem, ille erit Judex, qui habet habitu Epiſcopatum.*

Secundò, ad hoc ut Eccleſia cenſeatur Parochialis, non 36
attenditur exiſtentia actùs, ſed autoritas ſuperioris, qui eam conſtituit Parochialem, *cap. Nullus omninò, 16. qu. 7.*
& hic notat Joan. Calder. Sic etiam Epiſcopus nullus Ec- 37
cleſiæ dicitur, *c. 2. de tranſlat. Epiſcop.* Et ideò ſi homines reverterentur ad Eccleſiam non eſſet opus autoritate ſuperioris ut efficeretur Parochialis, ſed potentia reducta ad actum reponit rem in primo ſtatu, *l. Si unus, §. Pactus ne peteret*, ibi, *in priſtinam naturam rediit, ff. de pact.* Et ita ſcripſit Bald. *in l. Cunctos populos, col. 2. num. 18. verſ. Tertio quia, ſicut dicimus, C. de Summ. Trinit.*

Tertiò, ex varietate facti non debet immutari jus curæ quod non dependet à facto, ſed ab ipſo ſuperiore tribuente tale jus *d. cap. Nullus, 18. quæſt. 7.* Et quamvis Rector de facto non exerceat curam, tamen dicitur habere jus curæ & quacumque hora Parochiani reverterentur, poſſet eam curam exercere, & quaſi jure poſtliminii ſtatum ſuum recuperaret, ex quo de illo aliter non eſt actum, *cap. In prima actione 16. quæſt. 3.* ad hoc *cap. Quia diligentia, de elect. lib. 6. & cap. Ab exordio, 35. diſt.* Alioquin ſi ponderaretur exercitium, ſequeretur ut tempore nocturno vel etiam diurno quandò de facto cura non exercetur deſineret Eccleſia eſſe curata, quod eſſet abſurdum; & ita per hanc rationem concludit Cardin. *hic in 3. quæſt.* & in Clem. *un. in 21. qu. de offic. Vicar.*

Quartò, Diſpoſitio hujus cap. habet locum etiam in acceptatione beneficii habitu tantùm curati, ut hic firmant Innoc. Abb. Antiq. Joan. de Lignan. & Calder. cum quibus reſident Petr. de Anchar. *in 2. not.* & Joan. de Imol. *n. 33. verſ. Tangit* Joan. Andr. & dicit eſſe verius Card. *in*

3.

3. quæſt. ne ſcilicet Eccleſia ſine culpa perdat jura ſua, quod regulariter non contingit, *c. Sine culpa de reg. jur. lib. 6.* & idem videtur velle Speculator. *De legat. §. Dicendum reſtat circa med. ver. Sed quia.* Et facit quod not. gloſ. & Doctores *in c. Statutum, in fin. de elect. lib. 6.* & Thom. Fachol. *dub.* 25. incipien. *Aliud factum.* Cæterum his non obſtantibus videtur verior contrario opinio.

Primò, per gloſſam ordin. in propriis terminis *in 3. c.*
38 *Licet Canon. in verb. Parochialis, ad fin. de elect. lib. 6.* quæ decidit illum textum, quo irritatur collatio Eccleſiæ Parochialis facta minori viginti quinque annis non habere locum in Eccleſiis, quæ olim habuerunt Parochianos, ſed nunc habere deſierunt; quia deficientibus perſonis, deficit eſſe collegium, ut ibi per eam. Idem tenet ibi Joan. Monach. *n.* 2. & fuſiùs Joan. de Imol. Et quamvis hic Doctor ibi *in 3. col.* reaſſumat longam diſtinctionem Butrii *in proœm. Clementinarum*, ad ſciendum quandò ſufficiat aliquid eſſe habitu tantùm, tamen ſi accuratè expendantur membra diſtinctionis manifeſtè approbat gloſſ. ibi *& conſequenter caſum noſtrum.* Nam in verſ. *Tertio caſu*, dicit, Ubi actus deficit in re & non in ſpe, tunc ſufficit habitus, ut procedat quod dictum eſt *in d. cap. De multa*, in quo tamen communis opinio eſt in contrarium, ut ibi dicam. Sed ad propoſitum noſtrum ſubdit paulò poſt, Hoc eſt verum niſi exprimat verba notantia actum & ita poteſt procedere gloſſ. ibi, quia text. requirit qualitatem ætatis & Sacerdotii, ut curam gregis gerat; ſed ubi non eſt actus, & facultas exercendi curam ceſſat illa Conſtitutio & ita etiam dicit tenere Paulum in Clem. 1. *de offic. Vicar.*

Secundò, adducitur quod notat Butr. *hic numer.* 9. ubi dicit communem opinionem eſſe quòd hic textus non procedat in Curatis habitu tantùm; quia jura in hac materia tantùm ponderant periculum animarum, quod ceſſat in carentibus exercitio Curæ. Si igitur teſte tanto Canoniſta hæc eſt communis opinio, ergò & ſequenda, *cap. In Canonicis 19. diſt.* Joan. Andr. & alii *in c. 1. De conſtit.* cum concord. Et communem eſſe patet, quia illam tenent Hoſtienſ. Butr. & Imol. *in c. Quia nonnulli, de Cler. non reſident.* & Imol. poſt Paul. in Clem. 1. *in 5. col. de offic. Vicar.* & Feder. de Sen. *conſ.* 80. incip. *Factum eſt tale ad fin.* de quo meminit. Card. *hic n. 3. in verſ. Tertio quarto.* Idem Mar. Soc. *col.* 92. dicens, Ratio prohibitionis, *c. De multa* fuit actuale exercitium & per conſequens deſerviendi utrique Eccleſiæ. Quæ ratio ceſſat in Eccleſia Curata habitu tantùm. Undè Clem. 1. *de offic. Vicar.* loquitur de habentibus actu, & cùm hæc conſtitutio ſit pœnalis, non eſt extendenda, ut latiùs per eum. Et idem tenent alii quàmplurimi, quos citavi *in cap. Extirpandæ, §. Qui verò num. 42. infra eod.*

39 Tertiò, adducitur quod notat Bald. *in l. Si mater, C. ne de ſtat. defunctor.* ubi arg. illius gloſſæ quandò beneficium fuit aliquandò Curatum, poſtea verò fuit rectum ſine Cura ut ipſe ait, habetur pro non curato; quia præſens ultimus ſtatus attenditur, per *l. Mala, §. Sed ſi alimenta, ff. de alimen. & cibar. legat.* ubi relictis alimentis conſuetis, ſi diverſimodè præſtita fuerint, attenditur ultimus ſtilus temporis mortis teſtatoris. Ad idem quod notat Rota *in Antiq.*
40 *ſub tit. de probat. deciſ.* 19. ubi dicit ſatis eſſè probare ultimum ſtatum beneficii, ut concludatur in materia, *c. Cùm de beneficio, de præbend. lib. 6.* Undè ſufficit probare, ut in decem proximis annis beneficium fuerit rectum per ſæculares Clericos, niſi contrarium probetur. Ad idem quod notat Rota *de Præbend. deciſ. 60. in antiq.* dicens, ſi impetretur
41 gratia ad Curatum, venit illud quod tempore vacationis eſt Curatum, licet anteà eſſet ſimplex, & in conſideranda taxa inſpicitur tempus præſens, non præteritum; inducit notata per gloſſ. & DD in Clem. *fin. de reſcript.* & alia plura quæ faciunt ad propoſitum. Ad idem ſolemnis diſputatio Cald. quæ incipit, *Impetravit Clericus*, ubi concludit, inſpiciendum eſſe præſentem ſtatum beneficii ut cognoſcatur an cadat ſub gratia. De quo meminit Anchar. *in repet.* Clem. 1. *in 18. col. num. 83. verſ. Quod ergò ſi mutetur, de conceſſ. præbend.* Nec obſtat *c. Si eo tempore, de reſcript. lib. 6.* quia ibi impetrans erat inhabilis & ſic cùm gratia fuerit
42 ſubreptitia, & per conſequens, nulla ex ſuperveniente cauſa confirmari non potuit per regulam ſexti, non firmatur, nam in conſideranda habilitate vel inhabilitate impetrantis attendimus tempus gratiæ, *c. Dudum, il. primo*, cum gloſſ. *in verb. Electionis tempore, de elect.* ſecundum Rotam *ubi ſupr.* & poſt Oldrad. optimè declarat Joan. de Imol. in Clem. *fin. in pen. col. de reſcript.*

Quartò, affertur deciſio Anchar. *in c. 1. ſub n. 4. verſ. Item nota, de conſuet. lib. 6.* ubi firmat, quòd ſi unum beneficium denominatur Plebs, non tamen habet Parochianos, vel Collegium, licet habeat Capellas ſub ſe & fructus Plebaniæ, non dicitur dignitas ad hoc ut impediat habere aliud Curatum: & refert ita conſuluiſſe Feder. de Sen. *conſ.* 80. incip. *Factum tale eſt, Legatus de latere*, & idem tenet Ægidius Bellam. *in d. c. Licet Canon. in 5. col. verſ. Primo quæ-*
ritur, ubi per tres columnas ſolemniter hinc indè arguens con- 43
cludit jura loquentia de Beneficio Curato non habere locum in beneficio habente curam habitu tantùm, non actu, niſi ſit ſpes ut Parochiani de proximo revertantur, quod fuſiùs reaſſumit in Clem. 1. *in 1. col. de offic. Vicar.* addens aliam limitationem, videlicet niſi Parochia habeat territorium & diſ-
tinguatur per limites, infra quos conſueverint homines habi- 44
tare; quia licet hodiè non habitent, eſt Curata, niſi homines receſſiſſent, & haberent animum redeundi, & eſſet ſpes de reditu eorum. Idem Joan. de Anan. *hic n.* 4. dicens, hanc quæſt. decidit per gloſ. *in l. V. fructus, ff. Quibus mod. uſusfructus amittatur*, quia ſi Parochiani receſſerunt animo redeundi, habet locum hoc *c. Per. l. Nihil, ff. de capt.* non enim dicitur receſſiſſe qui animum redeundi habet, aliàs ſecus facit, quod notat Bald. *in proœmio Decretal.* dicens Eccleſiam non dici Curatam, quando non eſt ſpes reparationis, licet olim fuerit Curata. Secus ſi eſt ſpes reparationis. Confert etiam quod notat idem Bald. *in l. Non ambigitur, n. 3. verſ. In contrarium, ff. de legib.* dicens Eccleſiam Collegiatam non dici hodiè Collegiatam ſi per deſuetudinem deſiit eſſe talis. Idem Francus *in d. c. Licet canon. in 2. col.* affirmans indiſtinctè cum gloſ. 1. in caſu illius cap. Non ſufficere habitum ſine actu. Idem Anchar. in 11. *col.* licet nihil firmet, ſicut nec Joan. Andr. tamen Anchar. ait pro opinione prædicta multum urgere hanc rationem, quia textus dicit *ut curam Gregis ſibi crediti gerat*, quæ verba non applicantur niſi
Curato actu. Cum prædictis eſt Abb. *hic in fin.* quia in pœ- 45
nalibus verba debent capi cum effectu, & ſic mentio de Curato intelligitur de Curato actu. Et quamvis Gemin. *in proœmio Decretalium in 11. col.* dicat, ubi in diſpoſitione apponuntur verba, quæ denotant actum non ſufficere habitum, allegando gloſ. *in d. c. Licet Canon*, & ſic videatur tranſire cum prædictis, licet in ſua magiſtrali diſtinctione quam ponit in *c. Licet Canon*, non videatur determinare aliquid in propoſito, tamen in illa diſtinctione in verſ. *Quanto caſu*, expreſſe approbat gloſ. *quia textus notat curam animarum Gregis illi commiſſi*, & ſic videtur gratia expectativa ad beneficia ſimplicia comprehendere ea, quæ habent curam animarum ſolo habitu ſine Parochia habente limites, & ſine probabili ſpe reverſionis incolarum. Et per hoc facit doctrina Lapi, quam ſequitur idem Gemin. *in cap. Deliberatione, in fin. de offic. deleg. lib. 6.* quod licet in diſpoſitione juris facta mentione alicujus ſubjecti ſufficiat ut illud ſubjectum habeat
qualitates ſuas habitu tantùm; tamen ſecundum eum in diſ- 46
poſitione hominis, quæ ſtrictiùs interpretatur ad hoc, ut aliquid comprehendatur ſub ea, requiritur ut habeat qualitates ſuas habitu & actu. Et ideò Legatus habens facultates reſervandi Collegiatas; non reſervat Collegiatas habitu, & non actu, ſecundum eos; ſic in propoſito habens expectativam ad ſimplicia; intelligitur excluſus à contrario ſenſu à Curatis habitu & non actu. Undè de habente curam habitu tantùm concedens gratiam non cogitavit, quia facta à contrario ſenſu mentione quaſi expreſſa Curati, intelligitur de Curatis actu. Atque ita ſolus habitus Curæ non excludit eum quin in gratia ſua comprehendatur, ex quo in diſpoſitione hominis requiritur habitus & actus, inducitur etiam deciſio Baldi clara in *l. Sed & milites, §. fin. ff. de excuſ. tutor.* ubi ſcripſit non dari Parochialem Eccleſiam, niſi habeat populum actu, & exercito. Similiter dicit idem Bald. *in l. Si qui; §. fin. ff. de excuſ. tutor.* non dari Eccleſiam Curatam quæ habet curam nomine, & habitu, ſed non re. Sentit idem Imol. in Clem. *In pleriſque, in 3. col. verſ. Ulterius quærit de elect.* volens, ut ſi homines receſſerint animo non revertendi, Eccleſia deſinat eſſe Parochialis, facit *l. Si uſusfruct. ff. quibus mod. uſusfruct amittit.* ubi ſic civitas cui legatur uſusfructus, eſt paſſa aratrum, non eſt ampliùs civitas, nec debetur legatum.

Ad primam oppoſitionem *d. l. Foramen* reſpondet Hoſt. *hic* procedere in cauſa naturali. At nos verſamur in cauſa accidentali; ſicut eſt habere & non habere Parochianos, quod venit ex accidenti. Eodem modo reſpondent *in d. c. Licet; canon de elect. lib. 6.* Joan. Monach. *n.* 2. & Joan. Andr. *n.* 6. in gl. *Sed numquid.* Ad ſecundum reſpondetur per defectum hominum non extingui habitum Curæ, quia ab ipſis non fuit creatus, ſed tamen extingui actum, quod ſufficit ut beneficia non veniant appellatione Curati.

Ad tertium datur eadem reſponſio. Non obſtat abſurdum 47
Cardinalis, quia actus momentanei quibus non exercetur cura, non faciunt, ut Rector dicatur continuè habere curam, & indeſinenter, quia ſufficit habere temporibus congruis, licet cum interpellatione, ut ſunt plurimæ gloſſæ in Decretalibus allegatis per Butr. *in proœm. Decretal. §. Rex Pacificus, ad fin.* & ibi per DD. Ludovic. Rom. & alios *in l. 1. ff. ſolut. matrim.* Sed hic non eſt interpellatio momentanea, ſed totalis extinctio quoad omnes actus, licet poſſibile ſit, ut aliquando reviviſcat exercitium, & tunc erit Curata habitu, & actu; non autem nunc.

Ad hanc quæſtionem vide quod ſcripſi *in cap. Extirpandæ*, §. *Qui verò*, *infra eodem*, in hoc ipſo articulo, an Parochialis habitu tantum Curata reguletur uti beneficium ſimplex; an verò retineat primævam naturam Parochialis quoad reſidentiam, & incompatibilitatem, *à n. 40. uſque in fin.* Et utilem diſtinctionem, quam ad conciliandas opiniones ibi poſui *num.* 43. ſecundum ſtilum Cancellariæ, & Decretum Gregorii XIII.

48 2 Quæro, An præſumpta diſpenſatio, In qua fundatur regula de Triennali, locum habeat contra decreta Concil. Trident. *c. 4. ſeſſ. 7. c. 17. ſeſſ. 24. & c. 15. ſeſſ. 25.* ita ut poſſidentes beneficia contra diſpoſitionem Decretorum dictorum ex talipræſumpta diſpenſatione quam poſſeſſionem tueri valeant.

Reſpondendum videtur nec præſumptam diſpenſationem locum habere, nec tali poſſeſſione quem tueri ſe poſſe.

Primò, quia præſumpta illa diſpenſatio ſuper pluralitate beneficiorum deducta ex pacifica triennali poſſeſſione provenit ab allegatione diſpenſationis ex illo triennio inductæ, quæ præſcriptio dat præſumptivè titulum coloratum, ſicut alias decennalis poſſeſſio eumdem operatur effectum allegata, licet non probata aliqua cauſa ad colorandum titulum, ut per Cardin. *in cap. Cum noſtris, de conceſſ. præbend.* Felin. *in cap. Sicut, n. 13. de re judic. & in cap. Licet Heli, de Simon.* At Concilium expreſsè tollit cujuſcumque nominis exiſtant, ut uniones ad vitam, & Commendas, alioſque contra formam hujus cap. obtentos, ut *in c. 4. ſeſſ. 7.* quod verbum *quoſcumque*, nullam reſtrinctionem patitur, & nihil excludit, *c. Solitæ in fin. in verb. Quodcumque ligaveris, de major. & obed.* Alciat *conſ.* 301. *n.* 3. Mandoſ. ad Rom. *conſil.* 31. *n.* 2. *& ſeq.* Ergò & hic titulus præſumptivus ſublatus cenſebitur.

Deindè hæc præſumptio diſpenſationis oritur ex alia præſumptione viſitationis Epiſcopi; nempe quòd non præſumatur Epiſcopus viſitando Diœceſim permiſiſſe quem tot beneficia ſine diſpenſatione retinere ad *cap. Ordinarii, de offic. Ordinar. lib. 6.* & notat Abb. *in c. Illud, n. 8. de præſumpt.* & Rota *deciſ.* 255. *num. 4. part. 7. recent.* Et tamen certum eſt de jure non admitti præſumptiones de alia præſumptione, ſeu quod duo ſpecialia ſimul concurrant, *l. fin. C. de dot. promiſ. cum vulgar. de commiſſ.* Caſtil. *conſ. 4. n. 14. in fine.*

Tertiò, Canon Concil. Trid. dum innovat hanc Conſtitutionem, utique à prohibitione, & regula excipit ſublimes, & litteratos in cap. Exceptos, cum quibus ſolùm per Sedem Apoſtolicam, vel Summum Pontificem diſpenſatur, ut hic notat gloſ. & DD. & dictum eſt ſupra *n.* 32. Ergò cæteros caſus omnes, & formas ſub regula includit, vulg. *l. Nam quod liquida §. fin. ff. de pen. leg.* Idque ea præcipuè ratione, quia tenentes Execrabilem defendi per dictam regulam de triennali eò quòd præſumatur titulus & diſpenſatio, (etſi inter ſcribentes valdè dubia controverſia exiſtat) principaliter fundant eorum ſententiam, eo quia regula de triennali ſolùm excipit duos caſus; ſimoniaci, & intruſi neque alios & *Execrabilem* includit, & per Ludovic. Gomez. *in d. regul. de Triennali, quæſt. 10. n. 11. & 12 & ſeq.* Ergò pari jure Concilium Tridentinum cùm approbet unicam formam hujus Decretalis in odium definientium; & impetrantium plura beneficia, hunc titulum diſpenſationis præſumptæ ſine dubio ſuſtuliſſe arbitrabimur.

49 Quartò tolluntur ex verbis expreſſis diſpenſationes quæcumque *in d. c. 17. & cap.* 15. Si igitur tolluntur diſpenſationes veræ, & propriæ à Papa impetratæ, & denuò impetrandæ, quantò magis hæ fictæ, & præſumptæ ſublatæ erunt,
c. Ex parte, il 3. de dec. Quippè præſumptio, ſeu fictio 50
non debet eſſe majoris efficaciæ, imò minoris, quàm veritas, & naturalis actus, Bald. *in l. 4. n. 2. C. ad Vellejan.* nec tacitum majoris virtutis, quam expreſſum, *c. Conſtitutionem, de reg. lib. 6.* & reg. *expreſſa nocent.*

Demum propoſito ſupra ſcripto dubio, die 28. Januarii 1587. Sac. Congregatio Concilii cenſ. non habere locum contra citata Trident. Concilii Decreta, qua deciſione ad Sanctiſ- 51
ſimum relata, Sanctitas ſua reſpondit rectè Congregationem cenſuiſſe, atque ita exequendum eſſe. Ratio deciſionis ea potiſſimum fuit, quia cùm Papa hodiè non conſueverit diſpenſare in inſolitis, non eſt præſumenda diſpenſatio, Put. *deciſ. 139. lib.* 3.

3. Quæro, An poſſeſſor plurium beneficiorum incompatibilium poſſit ſe tueri regula de Annali contra eum qui con- 52
tenta in 2. parte illius non adimplevit.

Jam S. Congreg. Concilii declaravit præſumptam diſpenſationem in qua fundatur regula de Triennali, non habere locum contra Decreta Concil. Trid. *c. 4. ſeſſ. 7. c. 17. ſeſſ. 24. & c. 15. ſeſſ.* 25. nec poſſidentes beneficia contra diſpoſitionem dictorum Decretorum ex tali præſumpta diſpenſatione ſuam poſſeſſionem tueri poſſe, ut proximè dictum eſt. Nunc poſita hujuſmodi deciſione quæritur an ſaltem tueri ſe poſſint regula de Annali.

Videtur reſpondendum, poſſe; nam regula de Annali non 53
adverſatur Decretis Trident. Concilii prohibentibus pluralitatem beneficiorum, nec fovet obtinentem incompatibilia, quemadmodum illa de Triennali.

Primò, quia regula de Triennali inducta eſt in favorem 54
poſſeſſoris, regula autem de Annali in odium impetrantium, & exquirentium lites, ut habetur in principio regulæ: & conſiderat Sarnen. *ſuper ead. regula, quæſt. 52. verſ. Pro qua opinione.* Quint. Mand. *ibid. q. 3. n.* 2. & eſt deciſio Caſſadori 14. *ſuper regulis, n.* 2.

Secundò, quia regula de Triennali tribuit robur juri in- 55
valido, Sarnen. *in regula de Triennali in princ. verſ. Nec* 56
mirandum. Et ita ſi tueretur poſſidentem incompatibilia, validaret jus nullum, & à Concilio improbatum. At regula de Annali non reddit validum jus illius qui poſſidet, nec ei quidquid tribuit, ſed tantùm adimit impetranti propter ejus negligentiam.

Tertiò, regula de Triennali tuetur poſſeſſorem quoad omnes, ut habetur in regula ibi: *Super beneficiis taliter poſſeſſi* 57
moleſtari nequeant. Et propterea ſi illa uti poſſet poſſeſſor 58
triennalis incompatibilium, non daretur caſus ut poſſidens incompatibilia per triennium contra Decreta Concilii cogi poſſet ad ea dimittenda. At regula de Annali non excludit omnes, ſed eum tantùm qui contenta in regula non adimplevit. Et ideò quamvis talis impetrans repellatur, non propterea obtinens incompatibilia eſt tutus, cùm poſſit ab alio impetrante qui ſervet requiſita in regula ſpoliari beneficio, & amoveri à poſſeſſione, ut per Sarn. *d. q. 52. v. Prima eſt.* Et in terminis ferè noſtris poſſeſſorem *Execrabilis* uti poſſe beneficio regulæ de Annali tenuit Rota relata per Sarnen. *d. reg. q. 54. in fin.*
& q. 52. §. Pro qua opinione, in fin. ubi ſubdit ejuſdem 59
deciſionis mentionem habere etiam Caſſadorum.

DE PRÆBENDIS

ET DIGNITATIBUS.

Idem Innocentius III. in eodem Concilio Generali.

CAPUT XXIX.

GRave nimis eſt, & abſurdum, quòd quidam Eccleſiarum Prælati, cùm poſſint viros idoneos ad Eccleſiaſtica beneficia promovere, aſſumere non verentur indignos, quibus nec morum honeſtas, nec litterarum ſcientia ſuffragatur, carnalitatis ſequentes affectum, non judicium rationis, undè quanta Eccleſiis damna proveniant, nemo ſanæ mentis ignorat: Volentes igitur huic morbo mederi, præcipimus, ut prætermiſſis indignis, idoneos aſſumant, qui Deo & Eccleſiis velint, & valeant gratum impendere famulatum, fiatque de hoc in Provinciali Concilio diligens inquiſitio annuatim, ita ut, qui poſt primam & ſecundam correctionem fuerit repertus culpabilis, à beneficiis conferendis per ipſum Concilium ſuſpendatur, inſtituta in eodem Concilio perſona provida & honeſta, quæ ſuſpenſi ſuppleat defectum in beneficiis conferendis, Et hoc ipſum circa capitula, quæ in his deliquerint, obſervetur. Metropolitani verò delictum ſuperioris judico relinquatur ex parte Concilii nuntiandum. Ut autem hæc ſalubris proviſio pleniorem conſequatur effectum, hujuſmodi ſuſpenſionis ſententia, præter Romani Pontificis autoritatem, aut proprii Patriarchæ minimè relaxetur, ut in hoc quoque quatuor Patriarchales ſedes ſpecialiter honorentur.

SUMMARIUM.

1 *Beneficia indignis conferentes poſt ſecundam correctionem ſuſpenduntur, per Concil. Provinciale à beneficiorum collatione.*
2 *Et illam ſuſpenſionem relaxat ſolus Papa, vel Patriarcha.*
3 *Indigni in defectum idoneorum aſſumi poſſunt ad beneficia Eccleſiaſtica.*
4 *Niſi tanta ſit indignitas, ut eis provideri non poſſit ſine mortali peccato, vel ſine gravi aliorum ſcandalo.*
5 *Mandato Papæ de providendo non eſt obtemperandum cum peccato mortali.*
6 *Illiterati an, & quando repellantur à Promotione.*
7 *Prælatorum affectus erga nepotes, & propinquos pervertit judicium rationis.*
8 *Argentinæ Eccleſiæ Canonicorum inordinata ordinatio de ſuis nepotibus in Canonicos aſſumendis, redarguitur ab Hoſtienſi.*
9 *Pœnitentiarius Cathedralis an habeat jus intereſſendi Diœceſanæ Sinodo, ita ut ab Epiſcopo repelli non poſſit.*
10 *Ad ſinodum Diœceſanam vocandi ſunt Abbates, Sacerdotes, & univerſus Clerus.*
11 *Item ſpecialiter invitandi ſunt Canonici Cathedralis, & num. 15.*
Item Curati omnes tenentur accedere, n. 13.
12 *Pœnitentiarius Cathedralis habet juriſdictionem audiendi confeſſiones omnium Diœceſanorum non ex commiſſione Epiſcopi, ſed à lege, & ideò habet ordinarium.*
14 *Ad Concilium Provinciale de neceſſitate vocandi ſunt ſoli Epiſcopi; ſi tamen alii veniant, ſunt admittendi.*

GRave. Concilium Generale à Beneficiorum collatione
1 ſuſpendit eos qui poſt ſecundam correctionem indignis Beneficia conferunt; providet etiam ut quis interim Beneficia conferat; & illam ſuſpenſionem relaxat ſolus Papa vel ſolus Patriarcha. Hoc dicit. Sed cave ne decipiaris,
2 quia verbum *Generale* fuit mediatè appoſitum in Summario hujus compilationis, fortè per errorem Typographi; nam Generale Concilium hic non ſuſpendit, ſed jubet ſuſpendi à Provinciali Concilio: quare loco verbi *Generale*, reponendum eſt *Provinciale*, prout ſummant Joannes Andreas, Butr. Card. Anchar. Imola, Abbas & Joannes de Anan. Primo, narrat delictum; ſecundo, providet *ibi: volentes.* Dicebat Hoſt. in princ. Tangit Prælatorum delictum, facit præceptum, punit contemptum, excipit Metropolitanum: honorat Sedes Patriarcharum.

3 Nota primò *ibi cùm poſſint.* Ad Beneficia Eccleſiaſtica ſolos idoneos eſſe aſſumendos; ſi reperiri poſſint, ut in littera. Ergò à contrario in defectum idoneorum aſſumi poterunt indigni, prout ex hac littera deducunt Hoſtienſ. *num.* 1. in verbo *Cùm poſſint*, Joannes Andreas *num.* 2. Butr. *num.* 10. Card. *num.* 2. & Abbas *in 1. notab.* nam ſecundum Hoſt. quia non ſemper poſſunt idonei reperiri, ut *in c. Venerabilis, §. penult. infra eodem*, conſtruenda eſt domus ex lapidibus qui occurrunt & meliùs eſt locum implere, quàm vacuum dimittere, arg. leg. *Generaliter, §. Spurios, ff. de Decurionibus*, ubi in defectum legitimorum ſpurii in Decuriones aſſumuntur. Sed hoc notabiliter limitat Abbas 4
ubi ſuprà & eſt ex mente Hoſt. & ſequacium, niſi indignitas tanta ſit ut ei provideri non poſſit ſine peccato mortali vel ſine gravi aliorum ſcandalo. Ad quod facit optimè quod notat Joannes Andreas *in c. Cùm adeò n. 6. de reſcript.* ubi ait (nec Mandato Papæ obtemperandum eſſe, quando eſt tanta indignitas ex parte promovendi; ut ſine mortali peccato promoveri non poſſit: ſecus verò ſi in- 5 6
dignitas non ſit tanta, ut quia patitur ſolum defectum in ſcientia; in reliquis tamen eſt bonus Clericus) tunc enim procedit argumentum à contrario hujus litteræ ſecundum Abbatem. Ad hoc bonus textus *in cap. cùm nobis*, verſ. *illius quoque de elect.* ſed tu hoc intelligas, dummodò defectus ſcientiæ non ſit totalis; nam prorsùs illiteratus omninò repellitur. Quin imo & dejicitur jam promotus, *ut c. fin. de ætate & qualit.* per quem textum dicebat Bald. *in c. niſi cùm pridem num. 7. de renunc.* [in Epiſcopo requiritur ſcientia eminens, tamen toleratur ſcientia competens; ſed nihil ſciens, etiamſi ſit Epiſcopus, debet deepiſcopari; & ſic de illiteratis & imperitis Parochialium Eccleſiarum Rectoribus] vide Concilium Trident. *cap. 6. ſeſſ.* 21. & quod ſcripſi *in cap. cum cunctis num. 151. & 152. de elect. & in c. Quæris n. 18. de ætate & qualitate.*

Secundò nota *ibi: carnalitatis ſequentes affectum*, præ- 7
cipuam cauſam propter quam ad Dignitates & Beneficia

Eccleſiaſtica interdùm aſſumuntur indigni, eſſe inordinatum Prælatorum affectum erga nepotes & propinquos, quia judicium rationis pervertit, ut hic per Butr. in 2. not. Undè Sacra Tridentina Sinodus *in c. 1. ſeſſ. 25. de reformat.* graviſſimis verbis monet Eccleſiarum Antiſtites, ut omnem humanum hunc erga fratres, nepotes propinquoſque carnis affectum, undè multorum malorum in Eccleſia Seminarium extat, penitùs deponant. Cœci enim ſunt Epiſcopi erga nepotes, ut inquit gloſſa *in c. Pervenit* in verbo *gravius 1. quæſt.* 3. dixi *in c. Accepimus num.* 45. *& 46. de pactis* & Beatus Hieronimus ad Fabiolam hic relatus à Joanne Andrea *num.* 3. *Multa nos cogit affectus*
8 *& dum propinquitatem reſpicimus corporum, corporis &*
animæ offendimus Creatorem; & Beatus Bernardus dicebat: *Epiſcopus committit tali, ſcilicet nepotulo ſuo duo millia animarum de facili cui non libenter committeret duo pira*, ut refert hic Hoſt. *num.* 4. in fine, qui ſuperiùs *num.* 3. (ponit exemplum affectûs carnalis in Canonicis Argentinis, qui cùm non poſſent concordare de Canonicis creandis, convenerunt in hoc ut quilibet Canonicus crearet ſuum nepotem vel conſanguineum, nobilem tamen; & tales erant perſecutores Eccleſiæ & indigni. Quidam Romanus ipſius Eccleſiæ Canonicus nominavit Aſinum Canoniæ, dicens illum aliis præferendum, quia ſemper procuraverat utilitatem Eccleſiæ & abſtinuerat à damno, quod alii non fecerunt, ad hoc *cap. in quibuſdam infrà de pœn. & c. cùm in Officiis Charitatis de teſtam.* & fortè de hac inordinata Ordinatione loquitur textus *in c. ſuper inordinata, infra eodem*; dirigitur enim Epiſcopo Argentino qui fortaſſè inductus fuit à prædicto Romano ad eam conſultationem faciendam.) Ita Hoſt. & ex illo Joannes Andreas hic *num.* 2. in verbo *Carnalitatis*.

Ultimò nota *ibi, annuatim.* Concilium Provinciale hoc jure inſpecto eſſe celebrandum ſingulis annis & idem dicendum de Diœceſana Sinodo, *ut cap. Sicut olim de accuſat.* ubi utrumque dictum probatur ſecundum Abbatem hic *num.* 5. dixi, hoc jure inſpecto, quia ex jure noviſſimo Concil. Trident. *capite ſecundo, ſeſſion.* 24. ſatis eſt ut Provincialia Concilia quolibet ſaltem triennio celebrentur.

Tractat hic Innoc. *à num. 1. uſque ad num.* 8. de autoritate Concilii Archiepiſcopalis; & quinam ſint vocandi, tam ad hoc Concilium quàm ad Concilium Epiſcopale ſeu Diœceſanum, de Provinciali Concilio egi latiſſimè *in d. cap. ſicut olim de accuſat.* per decem quæſtiones; & in quinta egi de iis qui ad eam Sinodum ſunt vocandi, de quo etiam & plenè tractavi *in cap. Et ſi membro à num. 1. uſque ad num. 47. de his quæ fiunt à Prælatis.* De iis verò qui intereſſe debent in Sinodo Diœceſana, egi *in cap. Super his à num. 1. uſque ad num. 15. de major. & obed.*

9 Hìc quæro quid in Canonico Pœnitentiario, cùm Raphaël Miralles Canonicus Pœnitentiarius Eccleſiæ Illerd. voluiſſet intereſſe in Diœceſana Sinodo habita anno 1516. fuit ab Epiſcopo repulſus hoc prætextu quòd ex diſpenſatione juris Pœnitentiarius locum in Sinodo non habeat, quapropter idem Canonicus ſentiens ſe gravatum ad S. D. N. & Sacram Congregationem Concilii appellavit, quam nunc conſulit an tanquam Pœnitentiarius inſtitutus in vim Concil. Trident. *cap. 8. ſeſſ.* 24. habeat jus aſſiſtendi in Diœceſana Sinodo, ita ut abſque legitima cauſa ab Epiſcopo repelli non poſſit.

Videtur reſpondendum Pœnitentiarium eſſe admittendum
ad Sinodum Diœceſanam, nec repelli poſſe ab Epiſcopo 10
ex doctrina Innoc. in hoc cap. *num.* 2. ubi ait ad Epiſcopale Concil. eſſe vocandos Abbates, Sacerdotes atque omnem Clerum Civitatis & Diœceſis per textum *in c. fin. 18. diſt.* & Innoc. ſequuntur hic Joann. Andr. *num.* 5. verſ. *Ad Sinodale.* Pet. de Anchar. eodem verſ. *ſub*
num. 15. Butr. *num* 16. verſ. *Ad Sinodale autem.* Card. 11
num. 12. verbo *Ad* 2. & Joan. de Anan. *num.* 14. verbo *In Concilio autem Sinodali.* Canonici autem Cathedralis non modò ſunt admittendi; ſed etiam ſpecialiter invitandi, *cap. fin. de iis quæ fiunt à Prælat. ſine conſ. Cap.* tradit poſt alios. Henr. Bot. *de Sinodo Epiſcopi in 2. parte n. 2. 3. & ſeqq.* & jam cenſuit Sacra Congregatio Concilii.

Non videtur autem dubitandum quominùs Pœnitentiarius
teneatur ad Sinodum Diœceſanam accedere, cùm ſit quaſi 12
Parochus totius Diœceſis habeatque jus audiendi Diœceſanorum Confeſſiones, non ex ſpeciali Epiſcopi commiſſione, ſed à lege, id eſt à Tridentino Concil. ideòque Ordinarius cenſeri debeat. Nam juriſdictio quæ defertur à lege vel ſtatuto, ordinaria eſt, leg. *Et quia, ff. de juriſdict. omn. Judicum*, lege 1. *in 1. reſp. ff. de Offic. ejus cui mandata eſt juriſdictio* & notat Innoc. *in c. Cùm ab Eccleſiarum num.* 3. verſ. *& quia lex ſuprà de Offic. Ordinar.* quod abſque dubio procedit, cùm juriſdictio datur ad univerſitatem cauſarum vel ad unum negotium univerſale, ut in hoc caſu Bart. in lege *Ambitioſa num.* 34. verſ. *Sed concedendo, ff. de Decret. ab Ordin. facien.* & in lege *more quæſt.* 5. *num.* 9. ubi etiam Jaſon. *num.* 51. & communiter Doctores, *ff. de juriſdictione omnium Judicum*; & ſcripſi pleniùs *in c. cùm olim num. 65. de major. & obed.* certum eſt autem teneri
ad hanc Sinodum accedere omnes quoquomodo curam ani- 13
marum habentes, ut tradunt omnes *in c. quod ſuper his de major. & obed.* & ſtatuitur Decretum Concil. Trident. *c. 2. ſeſſ.* 24.

Quamobrem ſi Pœnitentiarius teneatur ad Concilium accedere, Epiſcopus quoque tenetur illum admittere, cùm obligatio accedendi & admittendi, reciproca ſit & correlativa, argum. leg. fin. *cod. de indict. viduit. toll.* lege ultimà, *ff. de Acceptilat.* & lege 1. *cod. de Cupreſſis lib.* 10. Quin imò fortior & ſtrictior eſt obligatio admittendi ex parte Epiſcopi. ideòque quamvis ad Provinciale Concilium Epiſcopi ſoli & non alii de neceſſitate vocandi ſint; ſi tamen
alii veniant, ſunt admittendi ſecundum Innoc. Joannem 14
Andream & Anchar. *loc. cit.* & Canonici Cathedralis; & ſi aliquandò accedere non teneantur: tamen ſunt ſemper ſpecialiter invitandi, ut probat Henr. Bott. *d. part. 2. ſub num. 24.* verſ. *Quid tenendum.* Et reverà abſurdum eſſet, ut Pœnitentiarius teneretur ad Sinodum accedere, ſi Epiſcopus non deberet illum admittere; & ſi admittendi ſunt ex neceſſitate ſimpliciter Canonici, nulla ratio ſuadet cur admitti non debeat qui ſimul eſt Canonicus & Pœnitentiarius. Ad hoc bona gloſſa in Clem. *dudùm ad fin.* in verbo *Pacta de ſepult.*

DE

DE PRÆBENDIS
ET DIGNITATIBUS.

Idem Innocentius III. in eodem Concilio Generali.

CAPUT XXX.

EXtirpandæ conſuetudinis vitium in quibuſdam partibus inolevit, quòd ſcilicet Parochialium Eccleſiarum patroni, & aliæ quædam perſonæ, proventus ipſarum ſibi penitùs vendicantes, Preſbiteris earumdem ſervitiis deputatis relinquunt adeò exiguam portionem, quòd ex ea nequeant congruè ſuſtentari nam (ut pro certo didicimus) in quibuſdam regionibus, Parochiales preſbiteri pro ſua ſuſtentatione non obtinent niſi quartam quartæ, id eſt, ſextam decimam decimarum. Undè fit, ut in his regionibus penè nullus inveniatur Sacerdos Parochialis, qui ullam vel modicam habeat peritiam litterarum. Cùm igitur os bovis ligari non debeat triturantis, ſed qui Altari ſervit, de Altari vivere debeat, ſtatuimus, ut [conſuetudine qualibet Epiſcopi vel patroni, ſeu cujuslibet alterius non obſtante] portio Preſbiteris ipſis ſufficiens aſſignetur.

Qui verò Parochialem habet Eccleſiam, non per Vicarium, ſed per ſeipſum illi deſerviat, in ordine quem ipſius Eccleſiæ cura requirit, niſi fortè dignitati, vel præbendæ Parochialis Eccleſiæ ſit annexa, in quo caſu concedimus, ut qui talem habet præbendam, vel dignitatem, cùm oporteat eum in majori Eccleſia deſervire, in ipſa Parochiali Eccleſia, idoneum & perpetuum habeat Vicarium canonicè inſtitutum, qui (ut prædictum eſt) congruentem habeat de ipſius Eccleſiæ proventibus portionem: alioquin illâ ſe ſciat autoritate hujus decreti privatum, liberè alii conferenda, qui velit & poſſit quod dictum eſt adimplere. Illud autem penitùs interdicimus, ne quis in fraudem de proventibus Eccleſiæ, quæ curam habere debet proprii Sacerdotis, penſionem alii quaſi pro beneficio conferre præſumat.

SUMMARIUM.

1 *PArochus, non obſtante conſuetudine Epiſcopi vel Patroni, debet de redditibus Eccleſiæ ſufficientem habere portionem.*
2 *Conſuetudo nutritiva peccati extirpanda eſt.*
3 *Item in Conſtitutione, appellatione, juramento & privilegio.*
4 *Et ſuper talibus ad Papam, non ad Imperatorem eſt recurrendum.*
5 *Patroni vel Adminiſtratores Eccleſiarum, prætextu conſuetudinis congruam portionem Rectoris diminuere non poſſunt*
6 *Conſuetudo quâ Patronus aliquid ſibi vendicat de fructibus Eccleſiæ ultra portionem Rectoris, an valeat de Jure communi.*
7 *Et quid in Patrono laïco.*
8 *Patroni qui in fructibus Eccleſiæ ſe ingerunt ex Concilio Tridentino quas pœnas incurrant & num. ſeq.*
9 *Patronis Beneficiorum prohibitum eſt bona ipſorum conducere.*
10 *Pœna à Concilio impoſita Patronis occupantibus fructus Eccleſiarum, locum non habet, niſi in doloſa occupatione.*
11 *Pater qui ſe ingerit in fructibus Eccleſiæ cujus non ipſe, ſed filius eſt Patronus, an in[c]idat in pœnam Concilii Tridentini.*
12 *Patroni Eccleſiarum Parochialium cogi poſſunt ad aſſignandam congruam portionem Rectoribus ibi inſtitutis.*
13 *Parochialium Eccleſiarum paupertati, quibus remediis ſit ſuccurrendum.*
14 *Peritia nulla vel modica æquiparantur.*
Competens tamen toleratur, ibidem.
15 *Illitteratis Parochialium Rectoribus, dandi ſunt Coadjutores ab Epiſcopo.*
16 *Parochiales non ſunt ita prægravandæ fructuum detractionibus, ut non ſuperſit ſufficiens portio pro Rectore.*
17 *Et quæ dicatur ſufficiens portio.*
18 *Penſionibus & reſervationibus fructuum gravari non debent Cathedrales quæ ducatos mille & Parochiales quæ ducatos centum non excedunt.*
19 *Et ducati intelligendi ſunt juxta morem cujuſque Regionis.*
20 *Penſionarii an ſint cogendi contribuere ad onera, cùm non ſuperſunt centum pro Rectore.*

1 EXtirpandæ. Rector Eccleſiæ, non obſtante conſuetudine Epiſcopi vel Patroni, de redditibus Eccleſiæ debet ſufficientem habere portionem. Hoc dicit uſque ad §. *Qui verò*; & ſunt tres partes. Prima narrat vitium in genere. Secunda ſpecificat *ibi, nam ut.* Tertia *ibi Cùm igitur.*

Nota primò ex principio litteræ, extirpandam eſſe con-
2 ſuetudinem nutritivam peccati. Non enim conſuetudo, ſed corruptela dicenda eſt; cùm diuturnitas temporis non minuat peccatum, ſed augeat, *cap. Schiſma 24. quæſt. 1. c. fin. de conſuet. c. Cùm in Eccleſiis & c. non ſatis, infrà de ſimon.* undè hæc Decretalis hanc non appellat ſimpliciter conſuetudinem, ſed conſuetudinis vitium. Similiter & omnis Conſtitutio nutriens peccatum caſſanda eſt, *c. fin. ſuprà de*
præſcr. & omnis appellatio, *c. cùm ſpeciali de appellat.* & 3
omne juramentum, *c. Inter cætera 22. quæſt.* 4. & omne privilegium, lege unicà, *cod. de rapt. virg.* & ſuper talibus eſt ad Papam, non ad Imperatorem ſpecialiter recurrendum,
ut notatur *in c. penult.* § 1. *ſuprà de conſuet.* & tenet hic 4
Hoſt. *num.* 9.

Secundò nota Patronos vel Adminiſtratores Parochialium 5
Eccleſiarum, non poſſe prætextu conſuetudinis ipſarum redditus ita ſibi vendicare, ut congruam portionem Rectoris 6
diminuant, ut per Abbatem *num.* 2. unde à contrario ſenſu videatur colligi ut valeat conſuetudo legitimè præſcripta ali-

quid ſibi vendicandi de fructibus Eccleſiæ ultra ſufficientem
portionem Rectoris, quod verùm eſt de Jure communi
in Patronis Eccleſiaſticis de quibus loquitur hæc Decretalis
ſecundum Hoſt. *num.* 2. in verbo *Patroni*, Joan. Andr.
num. 1. in fine in eodem verbo & Abb. *in* 1. *notab.* ſed
8 laïci in Eccleſiis nullam de jure poſſunt percipere portio-
nem, niſi in limine fundationis à Diœceſano fuerit eis re-
ſervata, ut eſt textus *in c. Præterea, infrà de Jure Patro-
natûs.* Sed hodiè Decreto Concilii Tridentini, *c.* 9. *ſeſſ.*
25. generaliter interdictum eſt ne Patroni Beneficiorum,
etiamſi Communitates, Univerſitates, Collegia quæcumque
Clericorum vel laïcorum exiſtant in perceptione fructuum,
proventuum, obventionum quorumcumque Beneficiorum,
ullatenùs ullâve causâ vel occaſione ſe ingerant; ſed illos
liberè Rectori ſeu Beneficiato, non obſtante etiam quâcum-
que conſuetudine, diſtribuendos dimittant; & infrà. Si ſecùs
fecerint, excommunicationis & interdicti pœnis ſubjiciantur
& dicto Jure Patronatu ipſo jure privati exiſtant. Quo
Decreto ſublata eſt ſuprà dicta differentia quam hìc ponunt
Doctores inter Patronos Eccleſiaſticos & laïcos. Nam quoad
9 omnes derogatum eſt conſuetudini, ſecundum quam Patroni
in fructibus Beneficiorum ſe ingerunt. Et diſpoſitio hujus
Decretalis in hoc corrigitur & in aliis multipliciter am-
pliatur, ita ut ex Sacræ Congregationis Sententia prohi-
bitum etiam ſit Patronis Beneficiorum bona eorumdem con-
ducere; & verſiculum illum *ſi ſecùs fecerint*, Sacra Con-
gregatio declaravit nedùm ad clauſulam immediatè præ-
cedentem; ſed etiam ad Superiorem eſſe referendum, ita
ut Patronus Beneficii in ejus ſe fructibus ingerens, incidat
in pœnam excommunicationis & privationis poſitam eo De-
creto. Totum tamen quod ibi dicitur de perceptione fruc-
tuum quam faciunt Patroni, cenſuit de doloſa occupatione
eſſe intelligendum; nam ubi non eſt dolus, ibi non cadit
delictum.
11 Undè ortâ dubitatione, an prohibitio Concilii, ne Pa-
troni in Beneficiorum ſe fructibus ingerant, habeat locum
in parte Rectoris qui eſt de familia; & Patronatum non
habet, licèt poſt mortem Patroni ad eum ſpectare deboat
ex proviſione fundatoris, præſertim cùm fructus quos accepit
filio Rectori reſtituerit: reſponſum eſt non habere locum.
Poſt quam reſolutionem cùm ex facto concordato propone-
retur, quòd pater Rectoris erat principalis patruus & exe-
giſſet etiam antequam filius ejus Rector eſſet & poſt ejus
obitum integrum annuum cenſum quindecim ducatorum,
nomine proprio, quorum ducatorum octo debebantur Ec-
cleſiæ. Dubitatum fuit, an haberet locum hoc caſu Con-
cilium, *d. c.* 9. & ſimiliter reſponſum eſt non habere locum,
quia cenſus erat ſibi communis cum Eccleſia, undè ſit in-
terpretatio ut jure ſuo & non in fraudem exegerit, ad hoc
lege *Meritò*, *ff. pro ſocio* cum aliis adductis per Romam.
conſ. 113. pro deciſione *num.* 1.
12 Tertiò nota Patronos vel alios habentes adminiſtrationem
temporalium, in Eccleſiis Parochialibus teneri & compelli
poſſe ad aſſignandam congruam portionem Rectoribus ibi
reſtitutis, ut hìc per Butr. *num.* 2. *in* 2. *notab.* & con-
cordat *cap. de Monachis ſupra eodem.* Alia remedia ad au-
gendos exiguos Parochialium Eccleſiarum redditus habentur
13 in Decreto Concilii Tridentini, *cap.* 13. verſ. *in Parochia-
libus*, *ſeſſ.* 24. curare enim debet Epiſcopus, ſi per bene-
ficiorum unionem: non tamen Regularium id fieri non poſſit,
ut primitiarum vel decimarum aſſignatione aut per Parochia-
norum ſimbola ac collectas aut quâ commodiori ei videbitur
ratione tantùm redigatur quod pro Rectoris aut Parochiæ
neceſſitate decenter ſufficiat.

Quartò nota, nullam vel modicam peritiam æquiparari:
quod benè probat littera ibi *nullam vel modicam.* Imò ſecun-
dum Abbatem *num.* 3. interdùm deteriùs eſt habere mo-
dicam peritiam, quàm nullam; quia modica aliquandò ad
errorem perducit, ſed prorsùs ignarus conſulit alios. Sin
modicam intellige, id eſt minùs ſufficientem & infra medio- 14
critatem, alioquin contrà, ut *in cap. Niſi cùm pridem, §.
pro defectu ſuprà de renunc.* per quem textum Bald. ibi ait.
In Prælato deſideratur ſcientia eminens, competens tamen
toleratur, ſed nihil ſciens debet deepiſcopari. Verumtamen
Concilium Tridentinum tolerat illiteratos & imperitos Paro- 15
chialium Eccleſiarum Rectores jam promotos, ſi aliàs ſint
honeſtæ vitæ; eiſque tantùm dari præcipit ab Epiſcopo
Coadjutores ſeu Vicarios & partem fructuum eiſdem pro
ſufficienti victu aſſignari, ut *in c.* 6. *ſeſſ.* 21.

Ultimò nota, Parochiales Eccleſias non eſſe ita prægra- 16
vandas fructuum detractionibus, ut non ſuperſit ſufficiens
portio ad ſuſtentationem Rectoris. Et pondera inconveniens
quod hinc ſequitur quaſi neceſſariò, videlicet promotio &
aſſumptio imperitorum ſecundum Anton. de Butr. *num.* 2.
in 1. *notab.* & Abb. *num.* 3. quod eſt valdè periculoſum
Eccleſiis. Nam ſi cœcus cœcum ducat, ambo in foveam
dilabuntur, *c. Per in fine ſuprà de ætat. & qualit.* & de
Paſtorum imperitia: vide quod ſcripſi *in capite primo,
ſuprà de Summa Trinitate & in d. c. Niſi cùm pridem de
renunc.*

Dicitur autem ſufficiens portio, non quoad neceſſaria 17
vitæ tantùm; ſed ſecundum decentiam & qualitatem perſonæ,
ut notatur *in cap. Cùm ſecundum, § penult ſupra eodem*; &
tenet gloſſa hìc in verbo *Sufficiens.* Hoſt. *num.* 4. in verbo
Congrue & alii communiter; & eſt bona gloſſa *in cap. con-
querente* in verbo *ſufficientia ſupra tit. prox.* Imò ſecundum
gloſſam hìc: portio debet eſſe ſufficiens pro ſe & ſuis, ut
in c. ſtudeat 50. *diſt.* qui textus hoc benè probat ſecundum
Abb. hìc *num* 4. cæterùm in hujuſmodi decentia arbitranda
habenæ non ſunt nimis laxandæ, ut ſcripſi plenè *in c. fin.
ſuprà de pecul. Cler.* undè cum miſterio Concilium Triden-
tinum conjunxit decentiam cum neceſſitate *in d. c.* 13.
ſeſſ. 24. *ibi, quod pro Rectoris aut Parochiæ neceſſitate decenter
ſufficiat.*

Porrò quoad penſiones & reſervationes fructuum, Sancta
Sinodus *in eod. c.* 13. ſufficientem æſtimavit portionem quæ 18
in Cathedralibus Eccleſiis aſcendit ad mille ducatos & in
parochialibus ad ducatos centum, dum ſtatuit ut omnes hæ
Cathedrales Eccleſiæ quarum redditus prædictam ſummam
ducatorum mille & Parochiales quæ ſummam ducatorum
centum ſecundum verum annuum valorem non excedunt:
nullis penſionibus aut reſervationibus fructuum graventur.
Et Sacra Congregatio conſulta, an verba illa Concilii:
ducatorum centum, ſint intelligenda juxta morem cujuſque
Regionis; reſpondit ita intelligenda, die trigeſimâ Martii 19
1594.

Porrò cùm ſanctæ memoriæ Cardinalis Borromæus con- 20
queſtus eſſet apud Sacram Congregationem, quòd Paro-
chiales ſuæ Provinciæ eſſent gravatæ penſionibus, ita ut
titulari non remanerent centum vel quinquaginta quinque;
nec Penſionarii vellent contribuere neceſſitatibus Eccleſia-
rum propter clauſulas prægnantes in reſervatione penſionis:
fuit in Sacra Congregatione dubitatum, an eſſet adhiben-
dum remedium ut Penſionarii omnes cogerentur ad ratam
contribuere, non obſtantibus quibuſcumque clauſulis; &
Ordinarius eos ad id compellere valeret. Et Patres cen-
ſuerunt non conſtituendam legem generalem hac de re;
ſed caſus particulares conſiderandos: poſteà illis providen-
dum, prout æquum videbitur inſpectâ qualitate perſona-
rum & locorum. Et ita Sanctiſſimus quoque probavit.

DE PRÆBENDIS

ET DIGNITATIBUS.

Cap. Extirpandæ, §. qui verò.

SUMMARIUM.

1 *Parochialium Rectores tenentur perſonaliter reſidere eiſque non per Vicarios, ſed per ſeipſos deſervire.*
2 *Delegari non poſſunt ea in quibus electa eſt induſtria perſonæ.*
3 *Paſtor non eſt qui gregem alienum paſcit, ſed mercenarius.*
4 *Parochi cogi debent ad ſubeundum per ſeipſos & non per ſubſtitutos omnia munia Parochialia.*
5 *Et an ſint tolerandi ut per ſubſtitutos ſuppleant in aliquibus caſibus & in quibus.*
6 *Parochus tenetur ad reſidentiam, licèt redditus Eccleſiæ ſint valdè tenues.*
7 *Imputandum eſt ei qui beneficium tenue acceptavit.*
8 *Parochus non excuſatur à reſidentia ex eo quòd fructus omnes ſint alteri reſervati & nihil remaneat pro Rectore.*
9 *Parochi inopiæ ſubveniendum eſt ordinario vel extraordinario auxilio.*
10 *Sed Decreta de reſidentia interim ſuſpendi non debent.*
11 *Reſidere tenetur Parochus, etiamſi eſſent in illa Parochia tres tantùm vel quatuor incolæ.*
12 *Parochi tenentur habitare in domo Eccleſiæ Parochialis, ac ſi domum non habeant, debent aliquam conducere, ſaltem intra limites Parochiæ.*
13 *Ex cauſa tamen quandòque permittuntur habitare in ædibus paternis infra limites Parochiæ, num.* 17. *& ſeqq.*
14 *Parochus reſidens in Civitate in qua ſita eſt Parochialis, licèt extra Parochiæ limites, non tenetur ad fructuum reſtitutionem & num.* 16.
15 *Cogendus tamen eſt reſidere in domo Eccleſiæ vel ſi non habet in propinquiore infra limites Parochiæ.*
16 *Parochus juſſus in ædibus Parochialibus reſidere, niſi paruerit, mulctari poteſt ab Epiſcopo.*
17 *Epiſcopus permittere poteſt ut Parochus qui neque ex fructibus ædes conſtruere nec alias intra Parochiæ fines conducere poteſt, inhabitet domum in viciniori Parochia ſitam.*
18 *Rector duarum Parochialium unitarum, qui permittentibus Epiſcopis reſedit in domo à Parochianis conſtructa, in Caſtro extra limites utriuſque Parochiæ fructus facit ſuos.*
19 *Et permittitur ita pergere arbitrio Epiſcopi: dum tamen domunculam ædificet prope alteram Eccleſiam, ibique alat Presbiterum qui curam animarum exerceat.*
20 *Parochiani cogi poſſunt ad contribuendum pro ædificandis ædibus Parochialis Eccleſiæ cujus fructus ſummam quinquaginta ſcutorum non excedunt.*
21 *Eccleſia Baptiſmalis, licèt non ſit curata, tamen requirit perſonalem reſidentiam & eſt incompatibilis cum Canonicatu vel Parochiali.*
22 *Cancellaria inter ſigna Eccleſiæ curatæ præcipuè attendit an in ea ſit fons Baptiſmalis.*
23 *Plebaniam obtinens, ad quam pueri babtizandi neceſſariò ſunt deferendi, debet tempore collationis attingere annum vigeſimum quintum & intra annum ad Sacerdotium promoveri.*
24 *Parochialem obtinens annexam Dignitati vel præbendæ, tenetur in majori reſidere & Parochiali deſervire per Vicarium perpetuum.*
25 *Præbenda ratione Eccleſiæ in qua ſita eſt, dicitur major Parochiali.*
Contrarium num. 27.
26 *Beneficia duo incompatibilia obtinens, poteſt reſidere in quo maluerit, ſi ſint æqualia; aliàs reſidere debet in majori & num.* 30.
27 *Cura animarum cæteras omnes ſuperat & excellit.*
28 *Reſidentia in beneficiis non curatis, eſt de jure poſitivo.*
29 *Parochialis perpetuò & acceſſoriè unita, amittit nomen Parochialis & efficitur membrum beneficii cui eſt annexa & num.* 36.
Nec in ejus colluſione requiritur concurſus, num. 39.
30 *Parochiales duas unitas obtinens & præpoſituram curatam ex diſpenſatione, tenetur reſidere in præpoſitura tanquam in digniori.*
31 *Parochiales duas obtinens æquè principaliter unitas, poteſt eligere in qua maluerit reſidentiam, ſi per omnia ſint æquales.*
32 *Aliàs reſidendum in digniori, aut ſi id non conſtet in frequentiori & in ea quæ eſt intra Urbem.*
33 *Unio Parochialis ad vitam non liberat obtinentes, quin teneantur ſe promoveri facere & reſidere in eis.*
34 *Sardiniæ inſulæ Parochiales unitæ Canonicatibus Cathedralium poſteà deſtructarum, an obligent ad reſidentiam.*
35 *Sardiniæ inſulæ Parochias ad primævum ſtatum reduxit Pius V.*
36 *Parochiales duæ, quarum una eſt alteri perpetuò & acceſſoriè unita, altera verò habitu tantùm curata, an requirant reſidentiam & ſint incompatibiles cum alia Parochiali & num. ſeqq. uſque ad num.* 53. *& num.* 56.
37 *Diſpenſatio nulla requiritur ut quis poſſit habere perſonatum cum cura & præbendam cui ſit annexâ Eccleſia Parochialis.*
38 *Beneficiorum incompatibilium pluralitas cur ſit prohibita*
39 *Parochiales duas obtinens non tenetur alteram dimittere, ſi una ex his unita ſit Dignitati vel beneficio ſimplic perpetuò & acceſſoriè.*
40 *Conſuetudo immemorabilis non reſidendi in Parochialibus ſublata eſt à Concilio Tridentino tanquam corruptela.*
41 *Parochialis habitu tantùm curata reſidentiam requirit & eſt cum alia Parochiali incompatibilis & num.* 45.
Contrarium.
43 *Parochialis habitu, an ſit incompatibilis cum Cathedrali.*
44 *Cancellariæ ſtilus circa collationem Parochialis habitu curatæ & num.* 47.
45 *Gregorii XIII. Declaratio circa incompatibilitatem Parochialis habitu tantùm curatæ.*
46 *Epiſcopi judicium eſt, an beneficium ſit curatum habitu tantùm, nec ne.*
48 *Beneficium habitu tantùm curatum regulatur ut curatum actu, ſi ſubſit ſpes reverſionis Parochianorum, aliàs ſecùs num.* 55.
46 *Epiſcopus Civitatis ab hoſtibus captivatæ, alteri Eccleſiæ eſt præficiendus.*
50 *Officium paſcendi cui innititur obligatio reſidentiæ, ceſſat ovibus deficientibus.*
51 *Divertiſſe non videtur populus ſtatim reverſurus.*
52 *Potentia proxima actûs in favorabilibus habetur pro actu.*
53 *Rector Parochialis habitu ab Epiſcopo Seminario unitæ, an teneatur reſidere in novo pago infra limites ipſius Parochialis conſtructo & num. ſeqq. uſque in finem.*
54 *Jus Parochialis extinctum per receſſum Parochianorum, reviviſcit per novorum Parochianorum habitationem.*
55 *Parochialis habitu non poteſt ab Epiſcopo uniri Seminario.*
56 *Parochus tenetur reſidere in Parochiali habitu, ſi ſit ſpes ut redeant Parochiani.*
57 *Unio ab initio valida & effectum ſortita, non reſcinditur*